

Litra ai Roman

Introduccion

Cost tratà teològich, scrivù da l'apòstol Paul damentre ch'a l'era ant un dij sò viage missionari, a presenta la giustissia 'd Nosgnor e coma Dé a peul diciaré giust ed peccator colpèivol an sla base dij mérit dël sacrifici 'd Gesù Crist. Dàit ch'a son èstàit giustificà pèr èl mojen ed la fede, ij chèrdent a peudo vive 'dnans al mond an santità.

1

Salut

¹Pàul, sèrvent ed Gesù Crist, sernù da Nosgnor pèr esse n'apòstol e mandà a nunsie Soa Bon-a Neuva¹. ²Nosgnor a l'avìa promèttula tant temp andarera pèr èl mojen dij sò profeta 'nt le Scritture Sante. ³La bon-a neuva a trata 'd Sò Fieul². Scond Soa dissendenza uman-a³, Chiel a ven da Dàvid ⁴ma conform a lè Spirit ed santificassion, pèr Soa arsuession dai mòrt, a l'é stàit diciarà con potensa che chiel a l'é 'l Fieul ed Dé: Nosgnor Gesù Crist. ⁵Pèr Sò mojen i l'hai arseivù 'l privilegi e l'autorità⁴ d'apòstol pèr èmné 'd gent ed tute le nassion⁵ a l'ubidiensa ch'a ven da la fede an chiel⁶. ⁶Fra 'd lor i seve 'dcò vojàutri, ciamà a esse 'd Gesù Crist⁷. ⁷A tuti coj ch'a son amà da Nosgnor e ch'a stan a Roma, ciamà a esse sant: grassia e pas a voi da Dé, nòst Pare, e dal Signor Gesù Crist.

Èl desideri 'd Pàul ed visité Roma

⁸Prima 'd tut, im sento 'n dover ed ringrassie mè Dé, pèr èl mojen ed Gesù Crist, a càusa 'd tuti vojàutri, pèrchè 'd vòstra fede tut èl mond a na parla con amirassion. ⁹Nosgnor, ch'i servo con tut mè cheur⁸ an spantiand la Bon-a Neuva⁹ a riguard ed Sò Fieul, a l'é mè testimòni 'd coma ch'i prego soens pèr voi. Di e neuit i pòrto voi e vòstre necessità an preghiera dè 'dnans a Nosgnor. ¹⁰Sèmper i-j ciamo che a la fin am sia dàita l'ocasion, se Nosgnor a lo veul, ed ven-e a troveve 'd pèrson-a. ¹¹I l'hai pròpi l'anvìa 'd feve vèsita pèr podèjve porté un chèich don ed lè Spirit ch'a peussa giuteve a chèrse fòrt ant èl Signor¹⁰. ¹²Cand ch'i saroma 'nsema, i veuj ancorageve an vòstra fede, ma 'dcò mi i veuj esse 'ncoragià da la vòstra. ¹³I veuj ch'i sapie, mè car frej e seur, ch'i l'hai avù soens l'intension ed venive a trovè¹¹, ma fin-a adess i l'hai mai podulo fé¹². I l'hai l'anvìa 'd travajé an mes ed vojàutri pèr cheuje col l'istess frut ch'i l'hai avù an mes a d'altre nassion. ¹⁴I sento, an efet, d'avèj n'òblig grand sia anvers èl mond sivilisà ch' anvers a tute j'altre gent¹³, sia anvers a coj ch'a son instrui ch' anvers a j'ignorant¹⁴. ¹⁵A l'é parèj che, pèr lòn ch'a l'é 'd mi, i son dispòst a nunsie la Bon-a Neuva 'dcò a vojàutri ch'i seve a Roma.

1 O "Evangelì".

2 O "a l'é al rësguard ed Sò Fieul".

3 O "scond la carn".

4 O "la grassia e l'uffissi".

5 O "ij Gentij".

6 O "an sò nòm".

7 O "ch'i seve ciamà da Gesù Crist", "ciamà a aparten-e a Gesù Crist".

8 O "an mè spirit".

9 O "l'Evangel".

10 O "ch'av dago fòrsa".

11 Cfr. At 19:21.

12 O "a l'é stàit ampedime".

13 O "sia 'nvers ij grech ch' anvers ij pòpoj barbàrich".

14 O "sia 'nvers ij savi ch'anvers ij fòj".

La potensa dl'Evangeli

¹⁶I l'hai gnun-a onta¹⁵ 'd nunsìé la Bon-a Neuva 'd Crist, perchè ch'a l'é la potensa 'd Nosgnor ch'a salva tuti coj ch'a-j chërdo, an comensand da j'ebreo fin-a a tute j'àutre gent. ¹⁷La Bon-a Neuva a dis coma Nosgnor an renda giust dè 'dnans a Chiel. Sossì a l'é na ròba ch'a l'é realisà dal prinsipi a la fin për ël mojen ëd la fede¹⁶, pròpi coma ch'a diso le Scritture: "A l'é për la fede che na persona-giusta a treuva la vita¹⁷".

La punission dj'ingiust

¹⁸L'ira 'd Nosgnor as manifesta dal cel contra minca n'empietà e ingiustissia dj'òm ch'a craso¹⁸ la vrità e a fan lòn ch'a l'é nen giust. ¹⁹Lor a conosserò la vrità a rësguard ëd Nosgnor perchè Chiel a l'ha rendujla ciàira, ²⁰perchè fin-a da la creassion dël mond tuit a l'han vëddù la tèra e 'l cel. A l'é pròpi an considerand lòn che Nosgnor a l'ha fàit ch'as peudo vèdde ciàire soe qualità invisìbij - Soa potensa eterna e Soa natura divin-a. A l'é për lòn ch'a l'han gnun-a scusa! ²¹Vera, a conòsso Nosgnor ma 's arfudo 'd rendje onor e 'd dije grassie coma ch'a meritria. Bin al contrari, as angagio an ëd rasonament senza sust an sù coma che Nosgnor a dovria o a dovria nen esse. A n'arzulta che soa ment¹⁹ ëd lor a dventa nebiosa e confusa²⁰. ²²A l'han la presunsion d'esse 'd savant, ma a son dventà 'd fòj. ²³Al pòst ëd rende l'adorassion al Dé glorios e immortal, a adoro 'd buracio ch'a smijo a d'òm mortaj, a d'osej, a 'd bestie o a 'd serpent²¹. ²⁴A l'é për lòn che Nosgnor a l'ha bandonaje a fé tute le còse vèrgognose dont a l'han l'anvìa. A n'arzulta ch'a finisso për fé 'd còse ignòbij e degradante an tra 'd lor. ²⁵A l'han dësbaratà la vrità 'd Nosgnor con ëd fandònie e a l'han adorà e servì la creatura al pòst ëd ël Creator, ch'a sarìa da benedì për sèmper. Amen!

²⁶A l'é për lòn che Nosgnor a l'ha bandonaje a soe anvie vèrgognose. Edcò soe fomne a l'han cambià l'usagi natural ëd la sessualità për lòn ch'a l'é contra dla natura. ²⁷L'istess a l'han fàit j'òm: a l'han bandonà la relassion natural con le fomne e a son viscasse 'd passion j'un për j'àutri e a l'han comèttù òm con òm ëd ròbe ch'a-j fan dèsonor. A l'é për lòn ch'a l'han arseivù an soe person-e mideme la punission che sò pecà 'd lor a mérita.

²⁸A l'é pròpi parèj: da già ch'a l'han pensà ch'a valèissa nen la pen-a 'd conòsse Nosgnor²², chiel medésim a l'ha bandonaje a na manera 'd pensé senza giudissi e a l'ha lassaje fé lòn ch'a venta nen fesse. ²⁹Soa vita 'd lor a l'é 'mpinisse d'ogni sòrt d'ingiustissia, gramissia, angordisa, òdio, invidia, amassidi, beghe, tromparie, condòta malfasanta e malignità. ³⁰A son ëd traditor, nemis ëd Nosgnor, malgrassios, prepotent, pien ëd bòria. Minca dì a 'nvento 'd neuve manere 'd fé 'd pecà e a disubidisso a j'autorità²³. ³¹As arfudo 'd comprende, a manten-o nen le promesse, a son senza cheur e senza compassion. ³²A san bin che coj ch'a fan cole ròbe-là, conform a la giustissia 'd Nosgnor, a meritriò la mòrt; ël pes a l'é che nen mach a van anans a feje, ma fin-a a 'ncoragio d'àutri a fé l'istess che 'd lor.

15 Cfr. March 8:38.

16 O "la giustissia 'd Nosgnor as arvela ant chiel da fede a fede".

17 O "Èl giust a vivrà 'd fede"; cfr. Abacuch 2:4.

18 O "sofoco", "ten-o stèrmà".

19 O "cheur".

20 Cfr. Efesin 4:17-18.

21 Cfr. Deuteronomi 4:16-18.

22 O "ch'a son arfudasse d'arconòsse Nosgnor"

23 O "a pare e mare".

2

Èl giudissi 'd Nosgnor contra ij moralista

¹Magara ti 't podriè pensé 'd podèj condané cola gent-là. Èl fàit a l'é che ti 't ses nen da mej che lor: it peude nen tiré fòra dè scuse! Cand che ti 't dise che coj-là a son dij malfasent e ch'a dovrìo esse ²⁴castigà, ti 't condane ti medésim, pèrchè ti, ch'it condane d'àutri, it fase j'istesse ròbe. ²I savoma che Nosgnor, an soa giustissia²⁵, a castigrà chicassia ch'a comètta 'd ròbe parèj. ³Da già che ti 't condane d'àutri ch'a comètto coj pecà-là, coma peudes-to pensé 'd podèj schivié 'l giudissi 'd Nosgnor an fasend ti medésim j'istesse còse? ⁴O miraco penses-to 'd podèj conté fàcilment an sle richèsse 'd soa bontà, èd soa larghèssa e 'd soa passienza, senza rend-te cont che la bontà 'd Nosgnor a l'é mach mirà a toa conversion? ⁵A l'é parèj che tò cheur andurì, ch' a veul nen convertisse²⁶, a s'ambaron-a adòss èl pèis sèmper pì grand èd la flin-a 'd Nosgnor. An efet, a vnirà segur èl di dla flin-a 'd Nosgnor, cand che chiel a manifestrà sò giust giudissi. ⁶Chiel a darà²⁷ a ognidun la paga conform a lòn ch'a l'ha fàit²⁸: ⁷a darà vita eterna a coj ch'a l'han pèrseveransa ant èl fé 'l bin e a serco glòria, onor e immortalità; ⁸ma chiel a arvèrserà soa flin-a e 'l castigh, dzora coj che, orgojos, as arviro a la vrità e a ubidisso mach a lòn ch'a l'é nen giust²⁹. ⁹A-i sarà 'd sagrin e 'd maleur pèr tuti coj ch'a pèrsistèo a fé 'l mal, prima j'ebreo e peui tuti j'àutri³⁰. ¹⁰Ma a-i sarà glòria, onor e pas pèr tuti coj ch'a fan èl bin, prima j'ebreo e peui tuti j'àutri, ¹¹pèrchè Nosgnor a fà gnun cas a l'aparena dle pèrson-e³¹.

¹²Tuti coj ch'a comètto 'd pecà senza conòsse la Lege èd Mosè, a saran condanà a la pèrdission senza arfesse a cola Lege-lì e coj ch'a comètto 'd pecà an conossend la Lege, a saran giudicà conform a cola Lege. ¹³Pèrchè dè 'dnans a Nosgnor, a saran considerà giust³² nen tant coj ch'a l'han sentì lòn ch'a dis la Lege, ma coj ch'a j'ubidisso. ¹⁴An efet, a-i é 'd pagan ch'a conòsso nen la Lege 'd Nosgnor, ma ch'a fan pèr inclinassion natural³³ lòn che la Lege a comanda; a l'han nen la Lege èd Mosè, ma a son na Lege daspèrlor. ¹⁵A l'é da lon-lì ch'a fan vèdde che j'oeuvre comandà da la Lege a son èscrite ant ij sò cheur: a na dan testimoniansa ij giudissi dla cossienza 'd lor, ch'a j'acuso o ch'a-j dèsfendo. ¹⁶Tut sòn a sarà dèl tut ciàir ant èl di che, conform a l'Evangeli ch'i l'hai nunsia, Nosgnor a giudicherà, pr' èl mojen èd Gesù Crist, tuit ij segret ch'a son èstèrmà 'nt ij cheur èd la gent.

Èl pecà dij Giudé

¹⁷D'àutra part, ti 't daghe 'd blaga d'esse 'n Giudé, it tè sente segur pèrchè it l'has la Lege e it tè vante pèrchè 't ses an rapòrt con Nosgnor; ¹⁸it conòsse sò volèj e, amaestrà da la Lege, it sas disserne lòn ch'a l'é mej; ¹⁹ti 't dise d'esse na guida pèr 'd coj ch'a son bòrgno, na lus pèr coj ch'a son ant lè scur; ²⁰èl precetor dj'ignorant, èl magìster èd coj ch'a san gnente, pèrchè ant la Lege ti 't trove n'espression ciàira dla conossensa e dla vrità. ²¹Bin. Anlora coma ch'a l'é che ti ch'it mostre a d'àutri, it mostre nen a ti medésim? Ti ch'it prédiche ch'a venta nen robé, ti 't robe? ²²Ti ch'it dise ch'a venta nen comètte d'adulteri, it comèttes d'adulteri? Ti ch'it l'has èscheur dj'idoj, it l'has nen gen-a 'd portè via 'd ròba dai sò templi? ²³Ti ch' it ses orgojos d'avèj la Lege, it la rispète nen e parèj it fase disonor a

24 Cfr. Maté 7:1; Luca 6:37.

25 O "sò giudissi second vrità".

26 O "ch'a l'é senza pentiment".

27 O "darà", "renderà".

28 O "second soe oeuvre"; cfr. Salm 62:12; Proverbi 24:12.

29 O "a l'ingiustissia".

30 O "ij grech", tuti j'àutri pòpoj.

31 O "Pèrchè Nosgnor a fà gnun-a distinsion an tra le pèrson-e". Cfr. Deuteronomi 10:17.

32 O "giustificà".

33 O "èd natura".

Nosgnor? ²⁴A maravija nen, anlora, che la Scritura a disa: "Ij pagan a bèstèmmio 'l nòm ëd Nosgnor pèr colpa vòstra³⁴".

²⁵La sirimònia ebraica dla sirconcision a l'ha 'n valor mach s'it ubidisse a la Lege, ma se ti it jè ubidisse nen, ti 't ses nen da O "sò giudissi second vrità". mej d'un pagan ch'a l'é mai sugetasse a la sirconcision. ²⁶Contut, cand ch' un pagan a ubidiss ai preceit ëd la Lege, sarà-lo nen cost insirconcis- l'è tenù pèr sirconcis? ²⁷An efet, coj pagan ch'a ubidisso a la Lege 'd Nosgnor, bele s'a son mai sogetasse a la sirconcision, a condanran pròpi ti, Giudé, ch'it sogete a la sirconcision e ch'it l'has la Lege 'd Nosgnor, ma ch'it jè ubidisse nen. ²⁸As peul nen esse un Giudé pèr dabon, mach pèrchè un a l'é nassù da 'n pare e da na mare ch'a son ëd Giudé o pèrchè a son èstàit sugetà a la sirimònia dla sirconcision. ²⁹Nò, un Giudé genit a l'é col ch'a l'é a pòst con Nosgnor ant ël cheur; e la vera sirconcision a l'é nen mach conformesse a la Lege ant l'esterior, ma a l'é na trasformassion dël cheur³⁵, e lolì a l'é l'euvra dl'è Spirit Sant. Na pèrson-a ch'a l'àbia 'n cheur trasformà a pensa nen tant ëd fé piassì a la gent³⁶, ma 'd fé piassì prima a Nosgnor.

3

¹Col ch'a l'é, donca, l'avantagi ch'a l'han ij Giudé? O cola ch'a l'é l'utilità³⁷ dla sirimònia dla sirconcision? ²An efet, j'avantagi a son tanti e da tute le mire. An prim leu, ai Giudé a l'é stàita fidà l'arvelassion ëscrita 'd Nosgnor³⁸. ³A l'é vera che cheidun ëd lor a l'é nen staje fedel³⁹, ma soa infedeltà⁴⁰ rendrà-la fòrse sens' efet la fidelità 'd Nosgnor? ⁴Nò 'd sigur! Nosgnor a seguirìa a d'ì la vrità bele se t'ùit a fusso 'd busiard. A l'é pròpi coma ch'a d'ì la Scritura: "D'è 'dnans al giudissi, a sarà dimostrà che col ch'a l'ha rason it ses ti⁴¹ e ti 't vinceras la càusa⁴²". ⁵"Anlora," cheidun a podrìa d'ì (i parlo dla mira uman-a), "Se nòst pecà a serv, a la finitiva, a 'n bon propòsit, visadì, a dimostré ch'a l'é Nosgnor ch'a l'ha rason⁴³, a sarìa nen giust che Chiel ancora an castiga. Nen vera?". ⁶Nò 'd sigur! A sarìa nen giust s'a lo fèissa nen! Com' a podrìa 'nlora giudiché 'l mond?

⁷"Ma, "cheidun a podrìa 'ncora insiste: "Com' a peul Nosgnor ancora condaneme coma 'n peccator se mia busiardaria a serv pèr rende ciàir che chiel a dis la vrità e a fé 'rconòsse soa glòria?". ⁸A-i son fin-a 'd maldisent ch'a fan chërde ch'a i sio nojàutri a d'ì: "P'è 'd pecà che noi i foma tant mej ch'a l'é!". Coj ch'a diso 'd còse parèj a merito d'esse condanà.

La condan-a dël mond e soa redension

⁹Bin, anlora, tiroma le some: podrìo-ne mai d'ì che ij Giudé a sio mej che j'àutri? Nò, pròpi pèr gnente! Pèrchè i l'oma già dimostrà che tuti, tant ij Giudé che ij pagan⁴⁴, a son sugetà a la potensa dël pecà⁴⁵.

34 Cfr. Isaia 52:5.

35 Cfr. Deuteronomi 30:6.

36 O "a serca nen tant le làude dj'òm, ma cole d'è Dé".

37 O valor, benefissi, profit.

38 O "j'oràcoj 'd Nosgnor "Soe paròle midème".

39 O "A l'ha nen chërduje".

40 O "miscredensa".

41 O "che ti 't ses giust ant toe paròle".

42 Cfr. Salm 51:4.

43 O "che Nosgnor a l'é giust".

44 O "Grech".

45 O "a son suget al pecà".

¹⁰Coma ch'a diso le Scritture: "A-i é gnun ch'a sia giust, gnanca un. ¹¹A-i é gnun ch'a l'abia d'inteligensa⁴⁶, gnun ch'a serca Nosgnor. ¹²Tùit a son èspèrdusse, tùit ansema a son rendusse inùtij⁴⁷; a-i é gnun ch'a fasa 'l bin, gnanca un sol⁴⁸. ¹³Lòn ch'a seurt da soa gola a fà scheur coma la fiàira ch'a ven da na tomba doverta⁴⁹. As servo 'd soa lenga pèr angané. A-i é 'd velen èd vipra⁵⁰ sota ij sò làver⁵¹. ¹⁴Soa boca a l'é pien-a 'd maledission e d'ameror⁵². ¹⁵Ij sò pé a van lest a spantié 'd sangh. ¹⁶Daspèrtut andova ch'a passo, as lasso darera mach èd dèstrussion e 'd miseria⁵³. ¹⁷A san nen andoa ch'a podrìo trovè la pas⁵⁴. ¹⁸A l'han pròpi gnun timor èd Dé⁵⁵.

¹⁹A l'é ciàir che la lege a s'aplica mach a coj dont la lege a l'era stàita dàita⁵⁶, parèj ch'a l'àbio⁵⁷ gnun-e scuse e che 'l mond antregg a sia 'rconossù colpèivol dè 'dnans a Nosgnor. ²⁰A-i é gnun, an efet, ch'a podrìa fesse diciaré giust da Nosgnor⁵⁸ pèrchè a l'avrìa fàit lòn ch'a la lege a comanda⁵⁹. La lege an fa mach vèdde vaire ch'i soma 'd peccator⁶⁰.

²¹Ora, però, Nosgnor a l'ha fane vèdde cola ch'a l'é la manera 'd podèj esse diciaré giust dè 'dnans a Chiel, na manera ch'a dipend nen da nòstr' oservansa dla lege e ch' a l'era stàita bin promèttùta tant temp fa, ant jè scrit èd Mosè e dij profeta. ²²As trata dla giustissia ch' a deriva da la fidelità⁶¹ 'd Gesù Crist⁶² e che Nosgnor a na fà don a tuti coj ch'a chërdo an Chiel, Gesù Crist, senza fé 'd distinsion, ²³pèrchè tùit a l'han pecà e a son pì nen an condission èd podèj conformesse ai glorios criteri 'd giustissia stabilì da Nosgnor⁶³, ²⁴ma, senza dovèj vagness-lo⁶⁴, a son diciaré giust⁶⁵ pèr Soa grassia, pèr l'euvra 'd redenscion èd Gesù Crist.

²⁵Èl propòsit che Nosgnor a l'ha avù da tùit ij temp a l'era 'd smon-e Crist ch'a meuir an s' na cros pèr esse la propissiasion dij pecà èd tùit coj ch'a l'avrìo avù fede an chiel. Ès sacrificiss a fà vèdde che Nosgnor a l'era giust cand ch'a soportava, an passà, coj ch'a l'avìo pecà, ²⁶pèrchè a vardava anans e a-j includia an lòn ch'a l'avrìa fàit al temp d'ancheuj. A l'ha falo pèr dimostré soa giustissia, pèrchè Nosgnor a fà 'd còse giuste e a diciara giust coj peccator che, pèr esse pèrdonà, as fido an Gesù⁶⁶.

46 O "ch'a capissa", "sensà", "giudissios".

47 O "senza valor", ch'a dan gnun profit.

48 3:10-12 cfr. Salm 14:1-3; 53:1-3.

49 "O "a diso mach èd saloperie", èd grosserie. Cfr. Salm 5:9.

50 Orig. "èd aspo".

51 Cfr. Salm 140:3.

52 Cfr. Salm 10:7.

53 "Dèstrussion e miseria a son and soa stra".

54 O "A l'han nen conossù la stra dla pas". A l'han gnun-a idèja adova ch'as podria trovè la pas. 3:15-17 cfr. Isaia 57:7-8.

55 Let. "èl timor èd Dé a l'é nen dè 'dnans ai sò euj". Tute citassion èd Salm 13:1-3; 14:1,2,3; 5:9; 140:3; 10:7; Isaia 59:7-8; Salm 36:1.

56 O "a coj ch'a son sogetà a la lej", "sota la lej".

57 O "pèr saré la boca a tuti".

58 O "giustificà", "diciaré giust dè 'dnans a Dé". Cfr. Salm 143:2; Galat 2:16.

59 O "pèr le euvre dla lej".

60 O "an dà la conossensa dcl pecà".

61 O "dla fej".

62 D'altre version a traduvo: "da la fede an Gesù Crist", dèspiassand, parej, l'acent da lòn ch'a l'ha fàit Gesù pèr nòstra salvèssa a la fede ch'i l'oma da avèj an chiel. Nòstra fèj a l'é 'd pèis (e an efet a lo dis anans l'istess vers), ma tut èl mérit a l'é 'd chiel: a l'é nen nòstra fèj ch'an procura la salvèssa, ma l'euvra 'd Gesù an sla crus. Gesù a l'é stàit fedel al propòsit èd procurene la salvèssa an fasend l'espisscion dij nòstri peccà meuirenda an sla cros) e a fà don dj'arzultà 'd cola espisscion a coj ch'a l'han fede an chiel, ch'as fido 'd chiel). Cfr. Galat 3:16.

63 Let. "a son an manch èd glòria 'd Nosgnor".

64 O "a gràtis".

65 O "giustificà".

66 O "ch'a trovo vita e pèrdon a càusa dla fidelità 'd Gesù Crist".

²⁷A-i é donca pì gnun motiv ëd vantesse perchè noi i l'avriò fàit cheicòsa për esse acetà da Nosgnor. Nò, perchè nòstr' assolussion a l'é pì nen fondà an sù nòstr' ubidiensa a la lege, ma an sla fede. ²⁸A l'é parèj ch' i soma diciarà giust për la fede e nen perchè i l'oma ubidì a la lege. ²⁹A la finitiva Nosgnor a l'é nen mach ël Dé dij Giudé. A l'é 'dcò 'l Dé dj'àutre gent⁶⁷. ³⁰Da già che a-i é mach un Dé⁶⁸, la manera ch'a l'ha për diciaré giusta na person-a a l'é mach për ël mojen ëd la fede ant ël Crist.

³¹An disend che lòn ch' a conta a l'é la fede ant ël Crist, a podrìa disse ch'i rendoma inùtil la lege? Nò 'd sigur! A l'opòst i la confermoma⁶⁹.

4

Ilustrassion ëd la giustificassion

¹Abraham a l'era, da la mira uman-a⁷⁰, col ch'a l'ha prinsipà la nassion israelita⁷¹. Còs é-lo ch'a l'ha dèscuvrì chiel, rësguard ëd la manera d'esse considerà da Nosgnor ëd pèrson-e giuste⁷²? ²Se 'l criteri dovrà për determinelo a fussa stàit la bontà 'd lòn che chiel a l'avìa fàit⁷³, ëd lòn Abraham a l'avria bin podù vantess-ne dè 'dnans ëd la gent, ma a l'avria nen podù vantess-ne dè 'dnans a Nosgnor.

³Perchè le Scritture an diso: "Abraham a l'é afidasse⁷⁴ a Nosgnor e, për motiv ëd soa fede Nosgnor a l'ha consideralo na pèrson-a giusta⁷⁵".

⁴Cand ch'i comissionoma a dj'ovrié un travaj da fesse, la paga che për lòn i-j doma, ëd sigur a l'é nen un cadò, na grassia ch'i-j foma, ma 'l pagament ëd lòn ch'a j'é speta. ⁵Cand che, però, Nosgnor a considera un peccator na pèrson-a giusta⁷⁶, chiel a lo fà, coma ch'a diso le Scritture, nen perchè col-lì a l'abia travajà, fàit cheicòsa 'd bon, ma perchè a l'é fidasse a Nosgnor ch'a pèrdon-a ij peccator.

⁶Èdcò David a l'ha parlà 'd sossì cand ch'a l'ha fàit la dèscrission ëd la gòj ch'a l'han coj ch'a son diciarà giust da Nosgnor senza esse-slo vagnà. ⁷A dis: "Quanta gòj ch'a l'han coj ch'a l'han vèddù pèrdonesse soa dzubidiensa e ij sò pecà butà fòra dla vista për sèmper⁷⁷". ⁸Quanta gòj ch'a-i sarà për coj ch'a l'han vèddù Nosgnor dèscanceleje ij pecà dont a l'avìa pijane nòta 'nt sò liber⁷⁸!".

⁹Ora, costa benedission é-lo mach për ij Giudé⁷⁹, o é-lo 'dcò për j'àutre gent⁸⁰, ch'a conòsso nen la sirconcision? Bin, i l'oma fortì che Abraham a l'é stait considerà n'òm giust da Nosgnor për motiv ëd soa fede⁸¹. ¹⁰Ma sossì cand ch'a l'é capitaje? É-lo stait diciarà giust apress ch'a l'é sugetasse a la sirconcision, o anans? A l'é cìair che Nosgnor a l'ha acetà Abraham, a l'ha aprovalo, anans che chiel as sugetèissa a la sirconcision. ¹¹La sirconcision, a l'era 'n segn, na marca, che Abraham a l'avìa an

67 O "ëd coj ch'a son stait sugetà a la sirconcision e coj ch'a lo son stait pa".

68 Cfr. Deuteronomi 6:4; Galat 3:20.

69 Avèj ëd fede an Gesù Crist a veul dì deje 'd pèis perchè i arconossoma che mach Chiel a l'ha podù adempila.

70 Let. "second la carn".

71 Let. "nòst pare".

72 Let. "giustificà da Nosgnor", "diciarà na person-a giusta".

73 O "Soe bon-e euvre".

74 O "A l'ha chërdù a Nosgnor"

75 O "...e son a l'é staj credità [imputà] coma giustissia". Cfr. Génesi 15:6.

76 "τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ λογίζεσθαι", "a diciara giust ël peccator".

77 O "quatà".

78 Cfr. Salm 32:1-2a.

79 O "për coj ch'a l'han sugetasse a la sirconcision".

80 O "ij Gentij".

81 Cfr. Génesi 15:6.

efet fidasse 'd Nosgnor, e che Nosgnor a l'avìa an efet acetalo e diciaralo n'òm giust - fin-a anans ch'as sugetèissa a la sirconcision. A l'é parèj che Abraham a l'é dventà 'l pare spiritual ëd coj ch'a l'han la fede e ch'a son nen dij sirconcis. Èdcò lor a son da consideresse dij giust pèr motiv ëd soa fede 'd lor. ¹²Abraham a l'é 'dcò 'l pare spiritual dij sirconcis, ma mach s'a l'han la midema sòrt ëd fede⁸² ch'a l'avìa Abraham anans ch'as sugetèissa a la sirconcision.

¹³A l'é ciàir che la promëssa 'd Nosgnor ch'a l'avìa dàit la tèra antrega a Abraham⁸³ e ai sò dissident, a l'era nen fondà an soa ubidiensa a la lege 'd Nosgnor, ma an soa giusta relassion con chiel, cola ch'a ven da la fede⁸⁴. ¹⁴Se la promëssa a fussa dàita mach a coj ch'as sugeto a lòn ch'a dis la lege, antlora la fede a sarìa nen necessaria e la promëssa a sarìa veuida. ¹⁵La lege, an efet, a comporta sèmper ëd castighe pèr coj ch'a fan dè sfòrs pèr conformess-ne e a lo peudo nen. L'ùnica manera pèr nen contravnì a la lege a sarìa d'avèj gnun-a lege da contravnì⁸⁵!

¹⁶A l'é parèj che la promëssa as arsèiv pèr la fede: pèr lòn i dovoma nen paghé. A l'é 'n don che nojàutri i soma tuti sicur d'arsèive, tant ch'i vivoma o vivoma nen an conformità dla lege 'd Mosè, bin-antendù, s' i l'oma na fede coma cola d'Abraham. Abraham a l'é 'l pare 'd tuit ij chèrdent. ¹⁷Lolì a l'é lòn che le Scritture a 'ntendo cand che Nosgnor a l'ha dije: "I l'hai stabilite coma 'l pare 'd tante nassion⁸⁶". Sossì a l'é rivà pèrchè Abraham a l'ha chèrdù 'nt ël Dé che arpòrta ij mòrt a la vita e ch'a crea còse neuve dal gnente⁸⁷. ¹⁸Cand ch'a-i era pì gnun-a rason pèr esperé, Abraham a l'ha seguità a speré - a chèrde che chiel a sarìa dventà 'l pare 'd tante nassion, e lòn pèrchè Nosgnor a l'avìa dije: "Parèj a saran ij tò dissident⁸⁸".

¹⁹La fede d'Abraham a l'era nen dventà pì fiaca gnanca cand che chiel a l'era rivà a l'età dè quasi sent agn e as figurava che sò còrp a fussa stàit giuamai coma mòrt, pèr nen parlé 'd col ëd Sara.

²⁰Abraham a l'ha mai strabucà 'n soa fede 'nt la promëssa 'd Nosgnor. An efet, soa fede a vnissà pì fòrta: an sossì chiel a dasìa glòria a Nosgnor. ²¹A l'era dël tut pèrsuas che Nosgnor a podìa fé tut lòn che Chiel a l'avìa promëttuje e ch' a l'avria falo. ²²A l'é pèr lòn, pèr la fede d'Abraham, che Nosgnor a l'ha diciaralo n'òm giust⁸⁹.

²³Cand che Nosgnor a l'ha diciaralo n'òm giust, lolì a l'é nen èstàit mach pèr sò benefissi, ²⁴ma 'dcò pèr nòstr benefissi: tut lolì an sicura che Nosgnor a considererà giust ëdcò nojàutri s'i chèrdoma 'n chiel, ch'a l'ha arsussità dai mòrt Gesù, Nosgnor, ²⁵ch'a l'era stàit butà a mòrt pèr ij nòstri pecà e ch'a l'é arsussità pèr rend-ne pèrson-e giuste dè 'dnans a chiel⁹⁰.

5

Giustificà e salvà

¹Ora, donca, da già ch'i soma stàit diciarà giust pèr la fede, i soma an pas con Dé⁹¹ grassie a Nosgnor Gesù Crist⁹². ²A l'é pèr sò mojen ch'an son èstàite dovertà le pòrte a costa condission ëd

82 O "s'a séguito le trace 'd la fej che Abram a l'avìa...".

83 O "ch'a fussa stàit ardité dël mond".

84 Let. "la giustissia dla fej".

85 O "doa ch'a-i é nen ëd lej, a-i é pa 'dcò 'd trasgression".

86 Cfr. Génesi 17:5.

87 O "ch'a ciama le còse ch'ia son nen coma s'a fusso".

88 Cfr. Génesi 15:5.

89 Cfr. Génesi 15:6.

90 O "pèr nòstra giustificassion".

91 O "i l'oma la pas con Nosgnor".

92 Pèr lòn ch'a l'ha fàit Gesù Crist.

grassia anté ch'i stoma bin ferm e adess i spetoma con fiusa e 'd gòj èl di ch'i pijeroma part a la glòria 'd Nosgnor⁹³. ³E nen mach lòn! Fin-a ant le tribulassion i trovoma 'n motiv pèr arlegresse, pèrchè i savoma che la tribolassion a fà chërse nòstra costansa⁹⁴, ⁴e la costansa l'esperienza, e l'esperienza la speransa. ⁵E costa speransa a l'é bin fondà⁹⁵ pèrchè i savoma bin coma ch'a sia grand l'amor che Nosgnor a l'ha pèr nojàutri, l'amor dont lè Spirit Sant ch'i l'oma arseivù a l'ha ampinese 'l cheur.

⁶Cand ch'i podio fé pròpi gnente pèr arsané nòstra condission⁹⁶, Crist, ant èl temp che Nosgnor a l'avìa fissà, a l'é mòrt pèr nojàutri peccator⁹⁷. ⁷An efet, con pro 'd pen-a i trovrio cheidun ch'a sia dispòst a meuire pèr n'òm giust, ma ancora a podria desse che cheidun a volèissa bin meuire pr' un benefator. ⁸Ma Nosgnor a l'ha dàit preuva dèl grand amor ch'a l'ha pèr nojàutri an sossì: ch'a l'ha mandà Crist a meuire pèr nojàutri cand ch'i j'ero mach èd peccator. ⁹Motobin èd pì, an essend adess giustificà pr' èl sangh èd Crist, i saroma 'd sicur salvà dal castigh⁹⁸ grassie a col istess Gesù. ¹⁰Pèrchè se, cand ch'i j'ero 'd nemis èd Nosgnor, i soma stàit arconcilià con chiel pèr la mòrt èd sò Fieul, motobin èd pì, essend già arconcilià, i saroma salvà grassie a soa vita. ¹¹E nen mach lòn, grassie a Nosgnor Gesù Crist, ch'a l'ha oteneune l'arconciliassion, i trovoma motiv d'esse fier⁹⁹ èd nòstra relassion con Nosgnor.

Adam e Crist

¹²Èl pecà a l'é intrà ant èl mond pèr un sol òm, Adam¹⁰⁰, e da col pecà a l'é vnuje la mòrt, ch'a l'é peui spantiasse a tuti j'uman, pèrchè tuti a l'han pecà con chiel. ¹³Anans che la Lege a fussa dàita, èl pecà già a esistia ant èl mond, ma a podia nen esse sansionà pròpi pèrchè la Lege a l'era ancora nen èstàita publicà¹⁰¹. ¹⁴Pura, tuti a meurìo - dal temp d'Adam fin-a al temp èd Mosè - èdcò coj ch'a l'avìo nen pecà dla maniera che Adam a l'avìa pecà¹⁰². Ora Adam a l'é la prefigurassion èd col ch'a l'avìa da rivé. ¹⁵Contut, la diferensa a l'é granda an tra 'l pecà d'Adam e 'l don èd la grassia 'd Nosgnor¹⁰³. Pèrchè 'l pecà d'un sol, Adam, a l'ha comportà la mòrt pèr tanti. Motobin pì granda a l'é la grassia 'd Nosgnor e 'l don èd la grassia pr' èl mojen èd cost àutr òm, Gesù Crist. ¹⁶An efet, èl don a peul nen esse paragonà a le consequense dèl pecà d'un sol. Èl pecà d'Adam a l'ha avù pèr consequensa na condan-a, ma la consequensa dèl don èd la grassia 'd Nosgnor a l'é stàita che nojàutri i fusso diciarà giust, bele s' i j'ero colpeivol èd tanti pecà. ¹⁷Parèj, donca, se pr' èl pecà 'd n'òm sol, Adam, la mòrt a l'ha dominà pèr colpa soa, motobin èd pì coj ch'arsèivo costa grassia fesonanta e 'l don èd la giustissia, a vivran e regneran grassie a n'òm sol, Gesù Crist.

¹⁸Pròpi parèj: tant coma pr' èl pecà 'd n'òm sol, Adam, la condan-a a l'é tombà an su tuit j'uman, èl Crist, con un sol at èd giustissia, a l'ha fàit che j'uman a podèisso oten-e na giusta relassion con Nosgnor e na neuva vita. ¹⁹L'istess che pèr la disubidiensa d'un sol tanti a son diventà 'd peccator, ansi pèr l'ubidiensa d'un sol tanti a saran fàit giust.

93 Nòstra glorificassion.

94 O "passiensa".

95 O "a s'arvelerà mai na delusion, an deludrà mai".

96 O "iunabij", "deboj", "senza fòrsa".

97 O "ingiust".

98 Let "da l'ira". Da la condan-a ch'a mérito nòstri pecà.

99 O "èd gloriene".

100 Cfr. Génesi 3:6.

101 O "ma cand ch'a-i é gnun-a Lej èl pecà a peul nen esse imputà".

102 Coj ch'a l'avìo nen disubidì a un ciàir comand èd Nosgnor.

103 O "èl don a l'é nen parèj dl'ofèisa".

²⁰La Lege, donca, a l'è rivà e, coma pèr consequenza, a son aumentà ij pecà, ma andoa che 'l pecà a l'è abondà, la grassia a l'è fostonà, ²¹an manera che, coma 'l pecà a l'ha regnà pèr motiv ëd la mòrt, parèj la grassia a regnèissa pèr motiv ëd la giustissia ch'a dà la vita eterna pèr Gesù Crist Nosgnor.

6

La vita neuva an Crist

¹Còsa dirom-ne, donca? Starom-ne 'nt ël pecà pèrchè la grassia a peuda fostoné? ²Èd gnun-a manera! Noi ch'i soma mòrt al pecà, coma podrio-ne 'ncora vive 'nt ël pecà? ³Seve nen che tuti nojàutri ch'i soma stàit batesà an Gesù Crist, i soma stàit fongà 'nt soa mòrt? ⁴An efet, pr' ël batèsim i soma stàit sotrà con chiel e i l'oma pijà part a soa mòrt, pèrchè coma Crist, pèr l'assion ëd la glòria dël Pare, a l'è arsussità dai mòrt, ëdcò nojàutri i l'abio da vive na vita neuva¹⁰⁴.

⁵Sicoma ch' i soma stàit unì a chiel an pijand part a soa mòrt, ant l'istessa manera i pijeroma part a soa arsurrection. ⁶I savoma che l'òm vej, visadì nòstra veja natura, a l'è stàit butà an cros con ël Crist pèrchè an nòstra vita 'l pecà a pèrdèissa soa fòrsa. I l'oma pì nen da serve 'l pecà coma dè s-ciav. ⁷Col ch'a l'è mòrt a l'è liber dal pecà!

⁸Ora, s'i soma mòrt ansem a Crist, i chërdoma 'dcò che 'nt l'istessa manera i vivroma ansem a chiel. ⁹Èd sòn i na soma sicur pèrchè Crist a l'è arsussità dai mòrt, e chiel a meuir pì nen, la mòrt a lo dòmina pì nen. ¹⁰Cand ch'a l'è mòrt, a l'è mòrt al pecà na vira pèr sèmpèr, ma ora ch' a viv, chiel a viv pèr la glòria 'd Nosgnor¹⁰⁵. ¹¹Vojàutri 'dcò pèr l'istess, fevene cont d'esse mòrt al pecà, ma viv pèr Nosgnor an Gesù Crist, ël Signor.

¹²Ch'a regna donca pì nen ël pecà an vòst còrp mortal; sogeteve nen a j'anvìe ch'a l'ha pèr lòn ch'a l'è pecà¹⁰⁶. ¹³Fé che gnun-a part ëd vòst còrp a ven-a në strument dël mal al servissi dël pecà. A l'opòst, smonve a Nosgnor coma 'd gent ch'a l'è passà da la mòrt a la vita¹⁰⁷; fé che le part ëd vòst còrp a sio al servissi 'd Nosgnor coma djë strument pèr fé 'l bin. ¹⁴Èl pecà a l'è pì nen vòst padron, pèrchè i vive pì nen sota la Lege, ma sota la grassia.

Dedicà al servissi ëd Nosgnor

¹⁵Podrio-ne dì, anlora, che an essend pì nen sota la Lege ma sota la grassia, i l'oma la licenza 'd peché? An gnun-a manera! ¹⁶I seve pro bin che s'i sernoma 'd fé ubidiensa a cheidun, i dventoma ij sò s-ciav. Sogetesse al pecà, lolì a pòrta mach a la mòrt, ma sogetesse a Nosgnor a pòrta a vive 'd manera giusta¹⁰⁸. ¹⁷Vojàutri i j'ere dè s-ciav dël pecà, ma i l'ave fàit ubidiensa dal fond dël cheur a la dotrin-a che mi i l'hai mostrave. Rendomne grassie a Nosgnor! ¹⁸Parèj, liber da la s-ciavensa al pecà, i seve passà al servissi dla giustissia 'd Nosgnor.

¹⁹A l'è pèr motiv ëd la dèbolèssa 'd vòstra natura uman-a¹⁰⁹ ch'i deuvro la figura dla s-ciavensa mach pèr giuteve a comprendlo mej. A j'era 'n temp che, coma dè s-ciav, i j'ere al servissi dl'impurità¹¹⁰ e dl'ingiustissia e i l'avìe na condòta vèrgognosa. Nopà, adess i l'ave da smonve coma dè s-ciav al servissi dla giustissia¹¹¹ 'd Nosgnor e d'avèj na condòta santa.

104 Cfr. Colossèis 2:12.

105 O "pèr Nosgnor".

106 O "pèr ubidije an soe concupissense", giget, vèzzo.

107 O "coma 'd mòrt fàit viv".

108 O "lolì a l'è l'ubidiensa a la giustissia!".

109 O "carn".

110 O "contaminassion" (moral).

111 O "i seve dventà dè s-ciav al servissi dla giustissia 'd Nosgnor".

²⁰Damentre ch'i j'ere dè s-ciav dël pecà, i j'ere liber da l'òblig ed fé lòn ch'a l'é giust¹¹². ²¹Che frut é-lo donca ch'i n'avie, antlora, da le còse che adess av fan onta? Senza dubi a j'ero 'd ròbe ch'a vè mnavo a la mòrt. ²²Ma adess ch'i seve liberà dal pecà e fàit sèrvent ed Nosgnor, èl frut ch'i n'ave a l'é na vita santa¹¹³ ch'a vè mnerà a la vita eterna. ²³Pèrchè la paga ch'a dà 'l pecà a l'é la mòrt, ma 'l don che Dé an fà a l'é la vita eterna an Crist Gesù, nòst Signor.

7

Liberà dal podèj ed la Lege

¹Ora, car ij mè frej e seur - i parlo a coj ch'a capisso lòn ch'a sia la Lege - seve nen che la Lege a s'aplica mach a coj ch'a son viv? ²Pr' esempi, cand che na fomna as marida, la Lege a l'angagia anvers ed sò marì mach antant che chiel a l'é viv. Ma se 'l marì a meuir, la Lege dël mariagi a s'aplica pì nen a chila. ³Parèj, se mentre che sò marì a l'é ancora viv, chila as marida con n'àutr òm, chila a comèttrìa n'adulteri. Ma se sò marì a meuir, chila a l'é libera da cola Lege e a comètt nen n'adulteri s' as marida torna.

⁴Anlora, car ij mè frej e seur, vojàutri i seve stàit liberà dal podèj ed la Lege cand ch'i seve mòrt con Crist. Adess i seve 'd pertinensa 'd n'àutr, ed col ch'a l'é arsussità dai mòrt, pèr ch'i pòrto 'd frut pèr Nosgnor. ⁵Cand ch'i j'ero sota 'l podèj ed nòstra natura veja¹¹⁴, l'anvia pèr lòn ch'a l'é pecà, cissà da la Lege, a l'era cola ch'a determinava nòstra condòta e an fasìa porté 'd frut anvelenà¹¹⁵. ⁶Ora, contut, i soma stàit dèsgropà da la Lege, i soma mòrt a lòn ch'an tnisià pèrzoné. Ora i podoma serve Nosgnor, nen ant la veja manera dl'ubidiensa a la létera dla Lege, ma 'nt la neuva manera 'd vive 'nt lè Spirit.

La Lege 'd Nosgnor a arvela nòst pecà

⁷Còsa dirom-ne, donca? Che la Lege a sia pecà? Èd gnun-a manera! An efet, a l'é stàita la Lege ch'a l'ha fame conòsse lòn ch'a l'é 'l pecà. Se la Lege a l'avèissa nen dime: "It l'avras nen anvia 'd lòn ch'a l'é dj'àutri¹¹⁶" i l'avria nen savù che cola sòrt d'anvia a l'é falètta. ⁸Ma 'l pecà a l'é profitasse 'd cost comandament pèr fé nasse an mi d'ogni sòrt d'anvie pèr lòn ch'a l'é nen consentì! S'a-i fussa gnun-a Lege, èl pecà a l'avria nen èl podèj ch'a l'ha¹¹⁷!

⁹A j'era 'n temp ch'i vivìa senza comprende la Lege. Cand ch'i l'hai amprenù 'l comandament¹¹⁸ ed nen avèj d'anvia pèr lòn ch'a l'é dj'àutri, pr' esempi, a l'é fasse sente¹¹⁹ an mia vita èl podèj dël pecà, ¹⁰e mi i l'hai conossù lòn ch'a l'é la mòrt. A l'é parèj ch'i l'hai dèscurvì che ij comandament ed la Lege, ch'a l'avriò dovù deme vita, a l'han portame, a l'opòst, a la mòrt¹²⁰. ¹¹Èl pecà a l'é profitasse 'd coj comandament e a l'ha ambrojame; a l'ha dovrà ij comandament pèr feme meuire.

¹²Contut, la Lege a l'é santa, e 'l comandament a l'é sant, giust e bon.

112 O "da la giustissia".

113 O "la santificassion".

114 O "la carn".

115 O "ch'a mnavo a la mòrt".

116 Cfr. Surtìa 20:17; Deuteronomi 5:21.

117 O "Senza la lege èl pecà a l'é mòrt".

118 O "Cand ch'a l'é vnù 'l comandament".

119 O "èl pecà a l'é dèsvijasse".

120 O "i son mòrt".

¹³Com a podria esse, anlora, che lòn ch'a l'é bon a l'abia fame meuire? A l'é nen propri parèj: a l'é stàit ël pecà ch'a l'é servisse 'd lòn ch'a l'é bon¹²¹ pèr fé ch'i fussa condanà a mòrt. Ansi i podoma bin vèdde vaire ch'a sia spaventosa la malissia dël pecà. Èl pecà a dovra ij bon comandament ëd Nosgnor pèr ij sò proponiment maléfich.

Combate contra 'l pecà

¹⁴Èl problema a sta nen con la Lege, pèrchè la Lege a l'é spiritual e bon-a. Èl problema, an efet, a l'é che mi i son dè sto mond-sì¹²², vëndù coma në s-ciav al pecà. ¹⁵I capisso nen lòn ch'i faso, da già ch'i faso nen lòn ch'i veuj, ma i faso lòn ch'i l'hai an ghignon¹²³. ¹⁶Ma s'i sai che lòn ch'i faso a l'é sbalià, sossì a fà vèdde ch'i son d'acòrdi che la Lege a l'é bon-a. ¹⁷Anlora a l'é nen mi ch'i agisso parèj, ma a l'é 'l pecà ch'a sta andrinta 'd mi, ¹⁸pèrchè i sai che an mi, visadì, an mia natura 'd pecà¹²⁴, a-i é bele che gnente ch'a sia bon. ¹⁹I veuj bin fé lòn ch'a l'é giust ma i son nen bon a felo. I veuj nen fé lòn ch'a l'é sbalià, ma i lo faso l'istess. ²⁰Ma s'i faso lòn ch'i veuj nen fé, a l'é nen pròpi mi ch'a fà lòn ch'a l'é sbalià: a l'é 'l pecà ch'a sta andrinta 'd mi ch'a lo fà.

²¹I trovo, donca, sta Lege andrinta 'd mi, che cand ch'i veuj fé 'l bin, i peuss nen fé d'àutr che 'l mal.

²²I veulo bin con tut mè cheur a la Lege ëd Nosgnor, ²³Contut, a-i é n'àutra fòrsa¹²⁵ drinta 'd mi ch'a fà guèra contra mia ment. Sta fòrsa am rend pèrzoné dël pecà ch'a-i é ancora andrinta 'd mi.

²⁴Miserabil ch'i son! Chi é-lo ch'am libererà da costa vita dominà dal pecà e da la mòrt¹²⁶? ²⁵Che Nosgnor a sia ringrassìa! La rispòsta a l'é an Gesù Crist, Nosgnor! Peude-ne adess comprende coma ch'a l'é? A l'é drinta 'd mia ment ch'i veuj ëscoté la Lege 'd Nosgnor, ma pèr motiv ëd mia natura 'd pecà, i arconòsso d'esse në s-ciav dël pecà¹²⁷.

8

La relassion dël cristian con lè Spirit Sant

¹A-i é adess, donca, pì gnun-a condan-a pèr coj ch'a son an comunion con Crist Gesù [coj ch'a vivo¹²⁸ pì nen conform a la carn, ma conform a lè Spirit], ²pèrchè la lege dlè Spìrit ch'a dà la vita an Crist Gesù a l'ha delivrame da la lege dël pecà e dla mòrt. ³An efet, Nosgnor a l'ha realisà lòn che la lege a podìa nen fé pèrchè a l'era fiacà da la natura uman-a¹²⁹. Cand che Nosgnor a l'ha mandà Sò Fieul ant na natura tanme la nòstra e coma 'n sacrifici pèr ël pecà, Chiel a l'ha condanà 'l pecà 'nt la carn, ⁴parèj che lòn che la lege a pretend¹³⁰ a sia compì an nojàutri che adess i l'oma 'n comportament ch'a l'é pì nen dominà da nòstra natura 'd pecà¹³¹, ma da lè Spìrit¹³². ⁵Pèrchè coj ch'a vivo conform a la carn¹³³, a dan da ment¹³⁴ a le còse dla carn; ma coj ch'a vivo conform a lè Spìrit¹³⁵,

121 O "ël comandament".

122 O "I son carnal".

123 Cfr. Galati 5:17.

124 O "carn".

125 O "n'àutra lej".

126 O "dal còrp dè sta mòrt".

127 O "I servo la lej dël pecà".

128 O "ch'a marcio".

129 O "carn".

130 O: "a s'aspeta".

131 O "da la carn".

132 O: "nojàutri ch'i caminoma nen conform' a la carn, ma conform' a lè Spirit".

133 O: "Coj ch'a son conform a la carn".

134 O: "A son afessionà a".

135 O: "Coj ch'a son conform a lè Spirit".

a dan da ment a le còse dlë Spìrit. ⁶Ora, dé da ment a nòstra natura 'd pecà a l'ha mach pèr arzultà la mòrt, ma dé da ment a lë Spìrit a l'ha pèr arzultà la vita e la pas; ⁷pèrchè dé da ment a nòstra natura 'd pecà a mostra che un a l'é un nemis ëd Nosgnor, da già che col-lì as sogeta nen a la lege ëd Nosgnor e, an efet, sogetessje a l'é gnanca bon a felo. ⁸Coj ch'a vivo conform a soa natura 'd pecà¹³⁶ a Nosgnor a-j piaso pròpi nen¹³⁷.

⁹Ora vojàutri i vive nen conform a la natura 'd pecà¹³⁸ ma conform a lë Spìrit, se pèr dabon lë Spìrit a viv an vojàutri. Ora, se cheidun a l'ha nen lë Spìrit ëd Crist, col-lì a l'é nen dij sò. ¹⁰Ma se Crist a l'é an vojàutri, vòst còrp a l'é coma s'a fussa mòrt pèr colpa dël pecà, ma lë Spìrit a l'é vòstra vita pèr motiv ëd la giustissia¹³⁹.

¹¹Donca, se lë Spìrit ëd col ch'a l'ha arsussità Gesù dai mòrt a viv an vojàutri, col ch'a l'ha arsussità Crist dai mòrt a arvivrà 'dcò ij vòstri còrp mortaj pèr sò Spìrit ch'a viv an vojàutri¹⁴⁰. ¹²Pèr consequenza, car ij mè frej e seur, i l'oma n'òblig¹⁴¹ nen vers nòstra natura 'd pecà 'd vive conform a sò caràter ¹³(pèrchè s'i vive conform a nòstra natura 'd pecà a veul dì andé 'ncontra a la mòrt) ma se, con l'agiut ëd lë Spìrit, i mortifichè j'assion dël còrp, i vivreve. ¹⁴Pèrchè tuti koj ch'a son ëmnà da lë Spìrit ëd Nosgnor a son ëd fieuj 'd Nosgnor.

¹⁵Pèrchè i l'ave nen arseivù në spìrit ëd servitù ch'av men-a torna a la pàù, ma i l'ave arseivù lë Spìrit d'adossion ch'an fà crijé "Abba, Pare¹⁴²". ¹⁶A l'é col istess Èspìrit ch'an rend la testimoniansa ch'i soma 'd fieuj 'd Nosgnor. ¹⁷E s'i soma 'd fieuj, anlora i soma 'dcò d'ardité (visadì d'ardité 'd Nosgnor, ardité ansema con ël Crist) se pèr dabon i patioma con Chiel pèr esse 'dcò glorificà con Chiel¹⁴³.

¹⁸Pèrchè, fàit tuit ij cont, i stimo che lòn ch'i dovoma patì ancheuj a peussa gnanca esse paragonà a la glòria ch'a vnirà e ch'an sarà arvelà un bel dì, ¹⁹pèrchè 'l grand e ardent desideri dla creassion¹⁴⁴ a l'é l'aspetativa ch'a sio arvelà ij fieuj ëd Nosgnor. ²⁰La creassion a l'é stàita sogetà a la futilità, nen ëd soa volontà¹⁴⁵, ma a càusa 'd Nosgnor ch'a l'ha sogetajla - ant la speransa ²¹che la creassion a sarà delivrà da la servitù a la corussion pèr intré 'dcò chila 'nt la gloriosa libertà dij fieuj ëd Nosgnor.

²²Pèrchè i savoma che la creassion antrega fin-a adess a l'é coma s'a gëmmèissa pèr ij dolor dël part.

²³Nen mach lolì, ma 'dcò nojàutri, ch'i l'oma le primissie dlë Spìrit, i gëmmoma andrinta al cheur ant la granda aspetativa 'd nòstra adossion, visadì la redension ëd nòst còrp¹⁴⁶. ²⁴An efet, i soma salvà an èsperansa. Ora, la speransa ch'as vëdd a l'é pì nen èsperansa: pèrchè mai un spereria 'ncora lòn che già a vëdd? ²⁵Ma s'i speroma lòn ch'i vëddoma nen, a l'é ch'i lo spetoma con pèrseveransa.

²⁶Dl'istessa manera, lë Spìrit an giuta, pèrchè i soma déboj e i savoma nen preghé coma ch'as dovria¹⁴⁷: a l'é pèr lòn che lë Spìrit a prega pèr nojàutri con dij sospir ch'a son tròp ancreus pèr dije con ëd paròle, ²⁷ma Col ch'a scruta nòst cheur a conòss la ment ëd lë Spìrit, pèrchè lë Spìrit a 'ntèrced pèr ij sant¹⁴⁸ conforma a la volontà 'd Nosgnor.

136 O: "ch'a son an la carn".

137 O: "A pseudo nen piasèj a Nosgnor".

138 O: "I seve nen an la carn", ò "i vive nen sota la dominassion dla carn".

139 Visadì: "dla giustissia ëd Crist, da lòn che Crist a l'ha vagnà pèr nojàutri ch'i chërdo an Chiel".

140 Cfr. 1 Corint 3:16.

141 O "i soma debitor".

142 Cfr. March 4:36; Galat 4:6.

143 8:15-17 cfr. Galat 4:5-7.

144 O "dle creature".

145 Cfr. Génesi 3:17-19.

146 Cfr. 2 Corint 5:2-4.

147 O "lòn ch'i dovoma ciamé".

148 Tuit ij cristian a son ciamà "sant" pèrchè a son ëd gent a part, sernù e consacrà a Nosgnor.

²⁸I savoma 'dcò che tute le còse a contribuissò al bin ëd coj ch'a veulo bin a Nosgnor, pròpi lor ch'a son ciamà conform ai sò propòsit, ²⁹përchè coj che Chiel a l'ha preconossù, Chiel a l'ha 'dcò predestinaje a esse conform a l'imàgin ëd Sò Fieul, parèj che Sò Fieul a sia 'l prim nà antrames motobin ëd frej e 'd seur. ³⁰Peui, coj ch'a l'ha predestinaje, a l'ha 'dcò ciamaje; e coj ch'a l'ha ciamaje a l'ha 'dcò diciaràje giust¹⁴⁹; e coj ch'a l'ha diciaraje giust, a l'ha 'dcò glorificaje.

³¹Còsa dirom-ne donca a propòsit ëd tut sòn? Se Nosgnor a l'é për nojàutri, chi ch'a podrìa esse contra 'd noi? ³²Sensa dubi, col ch'a l'ha nen risparmià Sò Fieul ùnich, ma ch'a l'ha dalo a la mòrt për tùti nojàutri, com darà-lo pa 'dcò minca àutra còsa con Chiel?

³³Chi mai a podrìa porté d'acuse contra j'elet ëd Nosgnor? Nosgnor medésim a l'é col ch'a-j giustifica. ³⁴Chi mai a podrìa condaneje? El Crist a l'é col ch'a l'é mòrt, e cheicòsa 'd pì 'd lòn, a l'é col ch'a l'é arsussità, ch'a l'é 'dcò a la drita 'd Nosgnor e che fin-a a prega¹⁵⁰ për noi. ³⁵Chi é-lo ch'a podrìa mai separene da l'amor dël Crist? Peudria-lo esse ij sagrin, o j'aflission, o la pèrsecussion, o la famin-a, o la nudità, o 'l perìcol, o la spa? ³⁶Coma ch'a l'é scrit: "I andoma 'ncontra a la mòrt tùit ij di; i soma considerà tanme 'd feje da masel"¹⁵¹. ³⁷Al contrari, an tute ste còse-sì i l'oma completa vitòria gràssie a Col ch'a l'ha vorsune bin!

³⁸Përchè i son sicur che nì la mòrt, nì la vita, nì d'àngelj, nì 'd prinsipà, nì le potense, nì le còse dël di d'ancheuj, nì le còse ch'a vniran, ³⁹nì l'autèssa, nì la pèrfondità, nì gnun' àutra còsa an tuta la creassion, a podrà mai separene da l'amor ëd Nosgnor coma Chiel a l'ha mostralo an Crist Gesù¹⁵², Nosgnor.

9

La sernìa che Dé a l'ha fàit d'Israel

¹Èl Crist a l'é mè testimoni che mi i diso la vrità. Mìa cossiensa e lë Spirit Sant a na dan ëdcò la conferma. ²Mè cheur a l'é pien ëd n'aflission méra e d'un torment ch'a finiss mai për motiv ëd mè pòpol, ij mè frej e seur israelita. ³I sarìa fin-a dispòst a pijeme mi na maledission eterna, visadì d'esse tajà fòra dal Crist, se mach lolì a podèissa salveje. ⁴Lor a son ël pòpol d'Israel, sernù për esse ij fieuj adotà¹⁵³ 'd Nosgnor. Chiel a l'avìa arvelaje soa glòria. A l'avìa fàit con lor d'aleanse e a l'ha daje soa lege. A l'ha daje 'l privilegi 'd podeje rende 'l culto e d'arsèive soe promèsse maravijose. ⁵Abraam, Isàch e Giacòb a son ij sò antich, e 'l Crist midem a l'era n'Israelita, për lòn ch'a riguarda soa natura uman-a. E chiel a l'é Dé, col ch'a governa tute le còse e ch'a l'é degn ëd làuda eterna! Amen!

⁶Bin, allora, é-lo che Dé a l'ha sbalià a compì la promèssa ch'a l'avìa fàit a Israel? Nen d'autut, perchè a l'é pa che tuti coj ch'a nasso israelita, a son për dabon dij member ëd ël pòpol ëd Dé. ⁷Esse dissident d'Abraam a-j rend pa tuti fieuj d'Abraam. Përchè la Scritura a dis: "A l'é an Isach ch'a dovrà consideresse soa dissendenza¹⁵⁴, perchè Abraam a l'avìa 'dcò d'àutri fieuj e fije. ⁸Sossì a veul dì che ij dissident d'Abraam da la mira uman-a a son pa tuti necessariament fieuj ëd Dé. Mach ij

149 O "giustificà".

150 O "a intèrced".

151 Cfr. Salm 44:22.

152 O "ch'a l'é 'n Crist" ecc.

153 O "a lor a aparten la fijolansa", crfr. Surtìa 9:4.

154 Cfr. Genesi 21:12.

fieuj ëd la promëssa a son da consideresse fieuj d'Abraam. ⁹Përchè Dé a l'avìa promëttù: "Da sì a n'ann i arvnirai e Sara a l'avrà na masnà¹⁵⁵".

¹⁰La masnà dont a parla a l'é Isach, nòst antich. Cand che chiel a l'era maridasse con Rebeca, chila a l'avìa butà al mond doi binej. ¹¹Tutun, anans ch' ij binej a fusso nassù e ch'a l'avëisso fàit ëd bin o 'd mal chila a l'avìa arseivù 'n mëssage da Nosgnor. (Cost mëssage a mostra che Nosgnor a sern oun o l'àutr conform ai sò propòsit; chiel a ciama 'd gent, ma pa conform a soe euvre 'd lor bon-e o grame ch'a sio). ¹²A l'avìa dije: "Tò fieul pì vej a sarà 'l servitor ëd tò fieul pì giovo"¹⁵⁶, ¹³giusta coma ch'a l'é scrit: "I l'hai vorsuje bin a Giacòb e i l'hai rigetà Esau¹⁵⁷".

¹⁴Còsa dirom-ne donca? Che Nosgnor a fà 'd parsialità ingiuste? A l'é sicur che 'd nò! ¹⁵Përchè Nosgnor a l'ha dit a Mosè: "I l'avrai pietà 'd chi i vorerai avejne pietà e i l'avrai compassion ëd chi i vorerai avèjne compassion¹⁵⁸". ¹⁶Për consequensa, a dipend da Nosgnor la decision ëd chi chiel a l'abia da manifesteje soa misericòrdia. A dipend nen dai desideri o da jë sfòrs uman.

¹⁷Përchè la Scritura a dis che Nosgnor a l'avìa dit a Faraon: "Ma i l'hai vorsù mantnìte an vita për mostrete mè podèj e perchè mia fama a së spantièissa për tuta la tèra¹⁵⁹". ¹⁸I vèdde parèj che a l'é Dé ch'a sern ëd manifesté soa misericòrdia a cheidun e ch'a sern ëdcò d'andurì ij cheur d'àutri, che për lòn as arfudo dè scoté.

¹⁹Ma ti t' im diras: "Përchè mai, anlora, Nosgnor ancora a rimpròcia la gent ch'a veul pa deje da ment? É-lo nen vera che lor a fan mach lòn che chiel a-j fà fé?". ²⁰Nò, i peude nen dì lolì. Chi chërdes-to d'esse, ti ch'it ses mach n'esse uman, për buté an chestion lòn ch'a fà Nosgnor? La còsa ch'a l'é stàita creà podrìa-la dì a col ch'a l'ha creala. "Përchè l'has-to fame parèj¹⁶⁰?". ²¹Èl tupiné é-lo nen padron ëd fé con l'istessa pasta 'd crèja un vas da dovresse për cheicòsa dè special e un da dovresse për cheicòsa 'd comun? ²²Ant l'istessa manera, bele se Dé a l'ha 'l drit ëd manifesté soa ira e soa potenza, a l'é motobin tolerant ëd coj ch'a-i fà tombé adoss soa ira e ch'a son destinà a la pèrdission. ²³Chiel a fà parèj për fé bërluse le richësse 'd soa glòria 'd manera 'ncora pì ciàira an sù coj ch'a-j manifesta soa misericòrdia e ch'a j'ero stàit predestinà a la glòria. ²⁴E nojàutri is trovoma an tra 'd coj che chiel a l'ha sernù, tant da j'Israelita che da j'àutre gent

²⁵Second lòn ch'a dis an Osea: "I ciamrai mè pòpol col ch'a l'era nen mè pòpol e i ciamrai mè amor cola ch'a l'era nen amà¹⁶¹". ²⁶E a rivrà che pròpi 'ndova ch'a l'é stàit dit: 'I seve nen mia gent', ansilì a saran ciamà ij fieuj dël Dé ch'a viv¹⁶²". ²⁷Èdcò Isaia a sclama al rësguard d'Israel: "Cand che 'l nùmer dij fieuj d'Israel a sarà tanme la sabia dël mar, mach n'avans a sarà salvà". ²⁸Përchè 'l Signor a dà esecussion a sò sentensa an sla tèra ëd manera compléta e ràpida¹⁶³. ²⁹E com' Isaia a l'avìa profetisà: "Se Nosgnor dl'univers a l'avëissa pa lassane 'd dissident, i sario dventà parèj 'd Sòdoma e i sario stàit compagn ëd Gomòra¹⁶⁴".

155 Cfr. Génesi 18:10.

156 Cfr. Génesi 25:23.

157 O "in l'hai avù an òdio" cfr. Malachìa 1:2-3.

158 Cfr. Surtìa 33:19.

159 Cfr. Surtìa 9:16.

160 Cfr. Isaia 29:16; 45:9.

161 Cfr. Osea 2:23.

162 Cfr. Osea 1:10.

163 Cfr. Isaia 10:22-23.

164 Cfr. Isaia 1:9.

L'arfud d'Israel a l'é colpèivol

³⁰Còsa dirom-ne donca? Che j'àutre gent ch'a cercavo nen ëd conformesse ai criteri 'd giustissia 'd Dé, lor a son bin rivà a la giustissia, visadì la giustissia ch'a ven da la fede. ³¹Israel, nopà, bele s'a fasìa d'èsfòrs grand për dventé giust an sla base 'd n'ubidiensa a la Lege, a l'è nen rivaje. ³²Pèrchè nò? Pèrchè a l'è nen rivaje për ël mojen ëd la fede, coma s'a fussa possibil riveje për la Lege. A l'è antrapasse contra la pera d'antrap, ³³pròpi coma ch'a l'è scrit: "Vardé, i buto an Sion na pera d'antrap ch'a farà 'ntrapé la gent, ma chicassìa ch'a chërd an chiel a l'avrà mai da vèrgogness-ne¹⁶⁵".

10

¹Car ij mè frej e seur, con tut mè cheur bin i vorìa che 'l pòpol d'Israel a fussa salv, e për lon i prego Nosgnor. ²I peusso rende testimoniansa che, ant la pràtica 'd soa religion, lor a son motobin diligent, ma a falisso perchè soa conossensa a l'è dèstravisà¹⁶⁶. ³A chërdo che l'esse giust dè 'dnans a Nosgnor a sia l'arzultà 'd soa osservansa rigorosa dla Lege, damentre che, a l'opòst, a l'è 'l don ëd Nosgnor¹⁶⁷ e lolì lor a l'aceto nen¹⁶⁸. ⁴A l'è 'l Crist ch'a l'ha compì 'l propòsit che la Lege a l'era destinà¹⁶⁹. A l'è për lòn ch'a son considerà giust dè 'dnans a Nosgnor tuti coj ch'as fido an chiel¹⁷⁰.

L'istess Signor tant pr' ij Giudé che për j'àutri pòpoj

⁵Mosé a parla d'esse giust¹⁷¹ për ël mojen ëd l'osservansa dla Lege cand ch'a scriv: "Coj ch'a compisso le prescriission ëd la Lege a vivran mersì a lor¹⁷²". ⁶Contut, la via ch'a men-a a la giustissia¹⁷³ basà an sla fede a dis: "Dis nen an tò cheur¹⁷⁴: Chi é-lo ch'a monterà an cel¹⁷⁵?". Lolì a l'è fene calé 'l Crist. ⁷Opura: "Chi é-lo ch'a calerà fin-a a l'abim¹⁷⁶?". Lolì a l'è fede monté 'l Crist dai mòrt. ⁸An efet, la Scritura a dis: "La Paròla a l'è motobin davzin a ti, an toa boca e an tò cheur"¹⁷⁷. Col-lì a l'è pròpi 'l mëssagi riguard a la fede che nojàutri i nunsiamo: 's'it confesse con la boca¹⁷⁸ che Gesù a l'è 'l Signor e s'it chërde an tò cheur che Nosgnor a l'ha arsussitalo dai mòrt, ti 't saras salv. ¹⁰Pèrchè a l'è an chërdend an tò cheur che Nosgnor at considererà giust, e a l'è an confessand con la boca ch'it saras salv. ¹¹La Scritura a dis: "Chionque a chërd an chiel a l'avrà pa da vèrgogness-ne¹⁷⁹".

¹²A-i é gnun-a diferenza, donca, an tra ij Giudé e coj ch'a lo son nen¹⁸⁰, da già che parèj tuit a l'han un medésim Signor, ch'a l'è generos anvers a tuti coj ch'a lo invòco. ¹³An efet, "tuti coj che 'l nòm ëd Nosgnor a l'invòco a saran salv¹⁸¹".

165 Cfr. Isaia 28:16; 8:14.

166 O "senza cognission", "ant lòn ch'a conòsso nen le ròbe coma ch'a stan".

167 O "a ven da Nosgnor".

168 O "a fan finta 'd nen savèilo".

169 O "Crist a l'è 'l fin dla Lege", "ël tèrmin dla Lege".

170 O "a tuti coj ch'a chërdo" (an lòn ch'a l'ha compì 'l Crist).

171 O "dla giustissia".

172 Cfr. Levitich 18:5.

173 A l'esse giust, a pòst con Nosgnor.

174 Cfr. Deuteronomi 9:4.

175 Cfr. Deuteronomi 30:12.

176 Cfr. Deuteronomi 30:13.

177 10:6-8 cfr. Deuteronomi 30:12-14.

178 O "se franch it diciare".

179 Cfr. Isaia 28:16.

180 O "ij Gentij", "j'àutre gent".

181 Cfr. Gioel 2:32.

¹⁴Ma com é-lo ch'a invocheran col ch'a l'han nen chërduje? E com é-lo ch'a chërdran an col ch'a l'han mai sentune parlé? E com é-lo ch'a na sentiran parlé s'a-i é gnun ch'a lo nunsia¹⁸²? ¹⁵E com é-lo ch'as podrà nunsielo s'a-i é gnun che pèr lòn a l'é èstàit mandà? A l'é coma ch'a l'é scrit: "Òh coma ch'a l'é bel da vèdse quand ch'a rivo¹⁸³ coj ch'a nunsio 'd bon-e neuve¹⁸⁴!" ¹⁶Ma nen tuit a l'han fàit ubidiensa a la bon-a neuva dl'Evangelì, pèrchè Isaìa, èl profeta, a dis: "Signor, chi é-lo ch'a l'ha chèrdù a nòstra predicassion¹⁸⁵?" ¹⁷La fede, donca a ven dal sente, l'é a di, dal sente la bon-a neuva riguard al Crist. ¹⁸Contut, mi i ciamo: "Èl pòpol d'Israel, ha-lo nen sentula? A l'ha bin sentula! Sò anusi a l'ha travèrsà tuta la tèra, e soe paròle fin-a ai confin dèl mond¹⁸⁶!" ¹⁹Ancora i ciamo: "È-lo che 'l pòpol d'Israel a l'ha capilo? Mosé pèr prim a dis: "I l'hai cissave a d'esse gelos d'un pòpol ch'a l'é gnanca na nassion. I farai ch'i v'anràbie pèr èl mojen èd gent senza cognission¹⁸⁷". ²⁰E Isaìa a riva fin-a a di: "I son èstàit trovà da coj ch'am cercavo nen, e i son manifestame ciàir a coj ch'a gnanca a ciamavo 'd mi¹⁸⁸". ²¹A l'opòst, riguard a Israel, Nosgnor a l'ha dit: "Pèr tut èl di i l'hai tenù dèstèise mie man anvers a 'n pòpol arviros ch'a ubidiss nen¹⁸⁹".

11

Nosgnor a l'ha pa arnegà Israel

¹I ciamo donca: "Nosgnor ha-lo arnegà sò pòpol, la nassion d'Israel? An gnun-a manera! Mi medésim i son n'israelita, dissendent d'Abraham, èd la tribù 'd Benjamin¹⁹⁰. ²Nosgnor a l'ha nen arnegà sò pòpol, che chiel a l'ha sernù fin-a dal prinsipi¹⁹¹. I seve nen lòn che la Scritura a dis d'Elìa, cand ch'a l'era lamentass-ne dèl pòpol d'Israel a sto rèsguard? ³"Signor, a l'han massà ij tò profeta, e a l'han dèsblià ij tò autar; e i son restaje mach mi, e a serco 'd massé 'dcò mi¹⁹²!". ⁴Ma cos é-lo che Nosgnor a l'ha rèsponduje? "I son riservame setmila òm ch'a l'han pa piegà 'l ginoj¹⁹³ dè 'dnans a Baal¹⁹⁴".

⁵A l'é l'istess ancheuj: pèr pura grassia 'd Nosgnor, a l'é restaje na rimanensa 'd sernù.

⁶Ora, s'a l'é pèr motiv èd la grassia, a l'é pì nen pèr motiv d'euvre bon-e; ma s'a fussa pèr j'euvre bon-e ch'a l'han fàit, a sarìa pì nen na rason pèr la grassia, sedèsnò la grassia a sarìa pì nen grassia.

⁷Costa-sì a l'é anlora la situassion: la pì part dèl pòpol d'Israel a l'ha nen trovà 'l favor èd Nosgnor ch'a cercavo con tant fèrvor. Pòchi a l'han trovalo - coj che Nosgnor a l'ha sernù¹⁹⁵ - ma 'l cheur èd j'àutri a l'é stàit andurì. ⁸Com a dis la Scritura: "Nosgnor a l'ha daje nè spìrit ch'a-j fà deurma grev, e d'euj ch'a s-ciàiro nen, e d'orije ch'a pseudo nen sente, fin-a al di d'ancheuj¹⁹⁶". ⁹David a dis èdcò: "Che soa tàula bondosa a dventa pèr lor un trabucèt e n'ingann, n'ocasion èd tombé, e lolì a sarà lòn

182 Cfr. Gioel 2:32.

183 O "Coma ch'a son bej ij pé 'd coj ch'a nunsio la pas".

184 Cfr. Isaìa 52:7; Nàum 1:15.

185 Cfr. Isaìa 53:1.

186 Cfr. Salm 19:4.

187 Cfr. Deuteronomi 32:21.

188 Cfr. Isaìa 65:1.

189 Cfr. Isaìa 65:2.

190 Cfr. Filipèis 3:5.

191 O "conossulo da sèmpèr". Cfr. Salm 94:14; 1 Samuel 12:22.

192 Cfr. 1 Re 19:10,14.

193 O "prostèrnasse".

194 Cfr. 1 Re 19:18.

195 O "l'elession".

196 Cfr. Isaìa 29:20; Deuteronomi 29:4.

ch'a merito. ¹⁰Che ij sò euj a-j s-ciàiro pì nen e che soa schin-a as dobia pèr sèmpèr¹⁹⁷". ¹¹I ciamo donca: "Han-ne broncià pèr casché?" Pa dèl tut! Pèr via 'd soa croa, la salvèssa a l'é stàita acordà ai pagan pèr fede a che Israel a na sia gelos! ¹²Ora, se pèr la croa 'd lor èl mond a l'é stàit anrichì¹⁹⁸ e se pèr sò arfud èd chërde, d'àutri pòpoj a l'han otenù tanti benefissi, motobin pì granda a sarà la benedission che 'l mond a arseivrà "nt èl dì che a la fin lor a l'acetrà"¹⁹⁹.

¹³Adess i parlo a vojàutri ch'i seve nen èd Giudé²⁰⁰: Nosgnor a l'ha rendume l'apòstol dij pagan e i faso onor a cost ministeri. ¹⁴Contut, i vorerìa an chèich manera rende gelos èl pòpol d'Israel èd lòn che vojàutri i l'ave arseivù, e parèj salvé cheidun èd lor. ¹⁵Se pèr èl fàit che lor a son èstàit arpossà l'oferta d'arconciliassion a l'é rivà al mond, sò arseiviment èd lor a sarà fin-a 'd pì eclatant. A sarà coma deje 'd vita a coj ch'a son mòrt! ¹⁶Ora, se le primissie dla pasta dèl pan²⁰¹ a son consacrà a Nosgnor, èdcò a l'é tuta la pasta; se le rèis dl'erbo a son sante, a lo son èdcò ij branch. ¹⁷Che se cheidun dij branch a son èstàit tajà via, e ti, ch'it jere n'ulivé servaj, it ses èstàit entà a sò pòst e fàit pijé part èd la radis e dla grassia dl'ulivé, ¹⁸monta nen an slè scagn pèr vantete, nì dèspresia j'àutre branche. Coma podries-to vantete? A l'é nen tì ch'it porte la rèis, ma a l'é la rèis ch'a porta ti. ¹⁹Ti 't podriè anlora di: "Ij branch a son èstàit tajà via pèrch' i fussa entà mi". ²⁰Lolì a l'é bin dît: a son èstàit tajà via pèr motiv èd soa incredulità 'd lor, e ti, al opòst, it tèn-e frem pèr toa fede. Sie nen orgojos, ma àbie tèmma, ²¹pèrchè Nosgnor s'a l'ha nen risparmià ij branch naturaj, a podria bin nen risparmiè ti! ²²Considera, donca, la bontà e la severità 'd Nosgnor: la severità con coj ch'a son tombà, e soa bontà anvers èd ti. Tente bon²⁰², donca, a soa bontà, da già che, diversament, èdcò ti it podriè esse taja via. ²³D'àutra banda, èdcò lor a saran entà se a pèrsisto nen an soa incredulità 'd lor, pèrchè Nosgnor a l'ha bin èl podèj pèr enteje torna. ²⁴S'it ses èstàit tajà da l'ulivé che 'd soa natura a l'era sarvaj, e 't ses èstàit entà contra la natura sù l'ulivé bon, tant da pì coj ch'a lo son second natura, saran-ne entà sù 'l sò pròpi ulivé?

Tut Israel a sarà salvà

²⁵Car ij mè frej e seur, i veuj ch'i comprende sto misteri, parèj che voi iv bute nen èd superbia: l'anduriment èd na part d'Israel a seguirà fin-a a tant che 'l nùmer complet èd coj ch'a son èstàit sernù a la salvèssa an tra ij pagan a sia rivà a la fede an Crist²⁰³. ²⁶A sarà antlora che tut Israel a sarà salv. Com a diso le Scritture: "Èl liberator a vnirà da Sion e a taparerà via da Israel minca infidelità²⁰⁴, ²⁷e costa-sì a sarà mia aleansa con lor, Cand ch'i pèrdonrai²⁰⁵ tuit ij sò pecà²⁰⁶". ²⁸Tanti dèl pòpol d'Israel, donca, adess a s'arvelo 'd nemis dl'Evangelì, ma lolì per voi a n'arzulta 'd benefissi. Contut, lor a resto sèmpèr èl pòpol che Nosgnor a-j veul bin pèr motiv ch'a l'ha sernù²⁰⁷ ij sò antich: Abraham, Isach e Giacòb²⁰⁸. ²⁹Ij don e la vocassion èd Nosgnor a pseudo nen esse artirà²⁰⁹.

197 11:9-10 cfr. Salm 69:22-23.

198 O "a l'é la richèssa dèl mond".

199 O "soa intrada ant la pienèssa dla salvèssa".

200 O "ij Gentij", "le gent".

201 Abraham e j'àutri patriarca.

202 O "pèrsevera".

203 O "ch'a sarà intrà la pienèssa dle gent (o dij Gentij)".

204 Cfr. Isaia 59:20.

205 O "gavrai via".

206 Cfr. Geremia 31:33-34.

207 O "dl'elession".

208 O "ij patriarca", "ij sò pare".

209 O "revocà".

³⁰An d'òutri temp, vojàutri i j'ere dj'arvios contra 'd Nosgnor, ma cand che 'l pòpol d'Israel a l'é arvirasse contra 'd chiel, Nosgnor a l'é stàit nopà misericordios anvers ëd voi. ³¹Adess a son lor j'arvios, ma vojàutri i l'eve arseivù soa misericòrdia, perchè 'dcò lor a l'arsèivo²¹⁰. ³²Nosgnor a l'ha fàit che tuti j'uman a fusso lassà përzoné dla dzubidiensa parèj ëd feje misericòrdia a tuti.

³³Coma ch'a son ancreuse le richesse, la saviessa e la conossensa 'd Nosgnor! Coma ch'a l'é malfé sondé ij sò giudissi e comprende soa manera 'd fé²¹¹! ³⁴Chi mai podrìa-lo conòsse lòn che Nosgnor a pensa²¹²? Chi é-lo ch'a l'é stàit sò consijé²¹³? ³⁵Opura: Chi é-lo ch'a l'é stàit ël prim a deje tant che Nosgnor a l'abia da dèjlo andaré²¹⁴? ³⁶Perchè da chiel, për chiel e an chiel a son tute le còse. Che tuta la glòria a vada a chiel për sèmper²¹⁵!

12

Lòn ch'a l'é na vita arnovà?

¹I m'arcomando, car ij mè frej e seur, për motiv ëd tut lòn che Nosgnor a l'ha fàit për vojàutri²¹⁶, che i smon-e voi midem a Nosgnor coma 'n sacrificissì vivent, sant e agreàbil²¹⁷. A l'é cola-lì la manera vritàbil²¹⁸ ëd rende a Nosgnor l'adorassion ch'a jè speta.

²Conformeve nen²¹⁹ a la condòta e ai costum ëd cost mond, ma lassé che Nosgnor av trasforma²²⁰ an përson-e arnovà an cambiand vòstra manera 'd pensé²²¹. Anlora i amprendereve a conòsse 'l volèj ëd Nosgnor, ch'a l'é bon, agreàbil e pèrfet²²².

³Ora, për la grassia ch'a m'é dàita²²³, i diso a ognidun ëd vojàutri ëd nen fé finta d'esse 'd pi 'd lòn ch'i seve. Sìe ùmij e sensà 'nt lòn ch'i pense 'd voi midem, conforma che Nosgnor a l'ha compartì a ognidun la misura dla fede²²⁴. ⁴Ant un còrp a-i é vaire part, e nen tute le part a l'han l'istessa fonsion. ⁵A l'é 'dcò parèj con ël còrp ëd Crist. Nojàutri i soma le vaire part d'un còrp e i apartenoma l'un a l'àutr²²⁵. ⁶Ant soa grassia Nosgnor a l'ha dane 'd don divers për fé bin ëd còse diverse. Parèj, se Nosgnor a l'ha dave l'abilità 'd profetisé, buté ës don an assion con tuta la fede che chiel a l'ha dave. ⁷Se vòstr don a l'é 'd serve d'àutri, servije bin. S'i seve 'd magìster, mostré da bin. ⁸Se vòstr don a l'é d'ancoragé d'àutri, dèscorageje nen! Se Nosgnor a l'ha dave l'abilità 'd pressidensa, ëd

210 O “adess, për motiv che lor a son èstàit dzubidient, vojàutri i l'eve arseivù la misericòrdia divin-a”.

211 O “ij sò senté” Cfr. Isaia 5:8.

212 O “ij pensé 'd Nosgnor”.

213 Cfr. Isaia 40:13.

214 Cfr. Cfr. Giòb 41:11.

215 Cfr. 1 Corint 8:6.

216 O “per la misericòrdia che Nosgnor a l'ha për voi” o “për le compassion ëd Nosgnor”.

217 O “agradì”.

218 L'espression original a l'é: “λογικὴν λατρείαν”, let. Un cult (adorassion) raisonèivol, lògich, giust, “servissì raisonèivol”, o “spiritual”. A l'é ligà a “ma l'ora a ven, ànsi, a l'é pròpi adèss, che j'adorator genit a a l'adoreran ël Pare an èspirìt e vrità” (Gioann 4:23).

219 O “copié nen”.

220 O “arforma”.

221 O “intendiment”.

222 O “compì”, “complet”.

223 Pr' ij privilegi e l'autorità che Nosgnor a l'ha daje a l'apòstol.

224 O “la misura dla fej che Nosgnor a l'ha acordaje”, “μέτρον πίστεως”: Èl méter o mzura dla fej ch'a n'é dàita a l'é 'l Crist, la Soa Paròla.

225 12:4-5 cfr. 1 Corint 12:12.

dirige, pijeve costa responsabilità an sël sério. S'i l'eve 'l don ëd fé d'euvre 'd misericòrdia, feje con gòj.

⁹Fé nen mach finta 'd vorèj bin a j'àuutri. Felo pèr dabon! Avèj an ghignon lòn ch'a l'é nen giust: tnive strèit a lòn ch'a l'é bon. ¹⁰Vorèjve bin j'un a j'àuutri con afession ës-cètta, arlegreve 'd rende onor j'un a j'àuutri. ¹¹Sìe nen gargh, ma travajé 'd santa len-a. Serve Nosgnor con nê spìrit fèrvoros. ¹²Sté alégher ant la speransa, passient ant la tribulassion, costant ant j'orassion. ¹³Cand ël pòpol ëd Nosgnor²²⁶ a l'é 'nt lè bzògn, sìe sèmper bin dispòst a giuté. Pratiché volènté l'ospitalità. ¹⁴Benedì coj ch'av pèrséguito; benedije e maledije nen²²⁷. ¹⁵Arlegreve con coj ch'a son alégher e pioré con coj ch'a pioro. ¹⁶Andé d'acòrdi j'un con j'àuutri. Sìe nen tant orgojos da dèspresié la companìa dla gent d'ùmil condission. Pensé nen ëd savèj tut²²⁸!

¹⁷Rende a gnun mal pèr mal. Serche 'd fé tut con onestà, parèj che la gent a vèdda ch'i seve degn d'onor²²⁹. ¹⁸Fé tut lòn ch'i peule pèr vive an pas con ognidun. ¹⁹Car ij mè amis, vendicheve nen. Lassé l'arvangia a la flin-a 'd Nosgnor, pròpi com a dis la Scritura: "L'arvangia a tòca a mi. I sarai mi ch'i la farai paghé a coj ch'a lo mérito"²³⁰. ²⁰A l'opòst, "Se tò nemis a l'ha fam, daje da mangé; s'a l'ha sèj, daje da bèive; parèj i-j fareve vèrgogné 'd lòn ch'a fan"²³¹. ²¹Lasseve nen vince dal mal, ma bate 'l mal con ël bin.

13

Ij dover anvers j'autorità

¹Che tuit as sugeto a j'autorità ch'a governo le nassion, pèrchè a-i é gnun-a autorità ch'a ven-a nen da Nosgnor, e j'autorità ch'a-i son a son ordinà²³² da Nosgnor. ²A l'é pèr lòn che coj ch'a fan oposission a l'autorità, a fan n'oposission²³³ a n'ordinansa 'd Nosgnor. Coj ch'a-j fan oposission, a van ancontra a 'n giudissi 'd condan-a, ³pèrchè coj ch'as comporto bin²³⁴ a l'han nen d'avèj tèmma dj'autorità, ma coj ch'as comporto mal. Ora, veus-to nen avèj tèmma dj'autorità? Fa lòn ch'a l'é giust e ti t'arseivras ëd làude. ⁴L'autorità a l'é al servissi 'd Nosgnor pèr tò bin, ma s'it fas dël mal, àbie tèmma, pèrchè a l'é pa pèr nen che l'autorità a pòrta la spa, pèrchè a l'é al servissi 'd Nosgnor pèr dé ai malfasent lòn ch'a merito²³⁵. ⁵A l'é pèr costa rason ch'a venta sugetesse a j'autorità, nen mach pèr tèmma dël castigh, ma 'dcò pèr motiv ëd cossienza. ⁶An efet, a l'é 'dcò pèr lòn ch'i paghe le taje, pèrchè j'autorità an lòn ch'a fan a son al servissi 'd Nosgnor²³⁶. ⁷Rende donca a tuti lòn ch'a l'é dovuje: le taje a coj ch'i deuve le taje, ël pedagogi a chi 'l pedagogi, la tèmma a chi la tèmma, l'onor a chi l'onor²³⁷.

226 Let. "ij sant".

227 Cfr. Maté 5:44; Luca 6:28.

228 Cfr. Proverbi 3:7

229 Cfr. Proverbi 3:4.

230 Cfr. Deuteronomi 32:35.

231 O: "a sarà coma s'it posèisse dla brasa afoà an soa testa". Cfr. Proverbi 25:21-22.

232 O "stabilie".

233 O "a arzisto".

234 O "coj ch'a fan ëd bone euvre".

235 O "pèr fé giustissia quand ch'a dà 'l castigh a col ch'a fa mal".

236 O "a son ëd ministr ëd Nosgnor, impiegandse a rende giustissia", o "pèr governé".

237 Cfr. Maté 22:21; March 12:17; Luca 20:25.

Esortassion a voleje bin al pròssim

⁸Àbie nen ëd débit²³⁸ foravià che 'd volèjve bin l'un a l'àutr, pèrchè col ch'a veul bin a j'àutri a l'ha adempì la Lege, ⁹pèrchè 'l nen comètte adulteri²³⁹, ël nen massé²⁴⁰, ël nen robé²⁴¹, ël nen dè 'l fàuss, ël nen invidié²⁴², e tuti j'àutri comandament, as pseudo compendie an sta paròla-sì: It voreras bin a tò pròssim coma a ti medésim²⁴³. ¹⁰L'amor a fà nen ëd mal al pròssim: dunque, 'l compliment ëd la lege a l'é l'amor.

Motivassion ëd na condòta divòta

¹¹Fé lolì pèrch' i seve bin qual ch'a sia 'l temp ch'i vivoma ancheuj: a l'é l'ora 'd dèsvijesse dal seugn, pèrchè nòstra salvèssa a l'é pì davzin-a adess che cand ch'i soma dventà chèrdent. ¹²La neuit a l'é press che finia e 'l di a l'é avzinasse. Donca, a venta buté da banda²⁴⁴ j'œuvre dèl top e butesse adòss j'arme dla lus²⁴⁵. ¹³Portomse da pèrson-e oneste ch'a vivo a la lus dèl sol; nen an galupariè, nen an ambriacògne, nen an gargarie, nen an insolense, nen an querimònie, nì 'nt l'invidia. ¹⁴Al contrari, arvestive dèl Signor Gesù Crist e pijeve nen cura dla carn, parèj che ij sò desideri as dèsvio nen.

14

Esortassion a la toleransa

¹Ora, àbie 'd toleransa²⁴⁶ 'd coj ch'a l'han na fede fiaca²⁴⁷ e sté nen lì (con lor) a questioné dj'opinion. ²Un a chèrd ëd podèj mangé 'd tut, ma col ch'a l'é débol a mangia mach ëd vèrdura. ³Col ch'a mangia 'd tut a deuv nen dèspressié col ch'a lo fà nen, e col ch'a chèrd ch'as deuv astense (dal mangé quejcòs) ch'a giùdica nen col ch'a mangia 'd tut, pèrchè Nosgnor a l'ha 'rseivulo (l'istess). ⁴Chi it ses-to, ti ch'it giùdiche 'l servidor d'un àutr²⁴⁸? Dè 'dnans a sò padron chiel as ten ferm o a casca e s'as ten ferm a l'é mach grassie al Signor (ch'a lo sosten). ⁵Un a giùdica che un di a sia pì sant che n'àutr, e n'àutr a giùdica che ij di a sio tuit istèss. Ognidun ch'a sia pèrsuas ëd lòn an sò spìrit²⁴⁹. ⁶Col ch'a l'ha rèsguard al dè, a lo fà pèr ël Signor, e col ch'a mangia 'd tut a lo fà pèr ël Signor, pèrchè a-j na rend grassie; e col ch'as asten dal mangé cheicòs a lo fà pèr ël Signor e a-j na rend grassie²⁵⁰.

⁷Pèrchè gnun ëd nojàutri (cristian) a viv mach pèr chiel istess, e gnun a meuir pèr chiel istess. ⁸S'i vivoma, i vivoma pèr ël Signor, s'i muiroma, i muiroma pèr ël Signor. A l'é parèj che sia ch'i vivoma, sia ch'i muiroma, i soma dèl Signor. ⁹A l'é pèr lòn che Crist a l'é mòrt e ch'a l'é tornà a vive, parèj che Chiel a sia 'l Signor dij mòrt tanme 'd coj ch'a son viv.

¹⁰Ma ti ch'i mange mach ëd vèrdura - pèrchè it giùdiche tò frel o toa seur? E ti ch'it mange 'd tut, pèrchè dèspresies-to tò frel o toa seur? Pèrchè tuti nojàutri i compariroma dè 'dnans al tribunal ëd Crist²⁵¹. ¹¹Pèrchè a l'é scrit: "I son ël vivent - a dis ël Signor - tuit as buteran an ginojon dè 'dnans a

238 Let. con gnun.

239 Cfr. Surtìa 20:14; Deuteronomi 5:18.

240 Cfr. Surtìa 20:13; Deuteronomi 5:17.

241 Cfr. Surtìa 20:15; Deuteronomi 5:19.

242 Cfr. Surtìa 20:17; Deuteronomi 5:21.

243 Cfr. Levitich 19:18.

244 O "dèsvestisse".

245 O "com an pien dè".

246 O "arsèive", con benevolensa.

247 Na fej ch'a l'é nen ancora madura, nen fòrta.

248 A l'é nen tò afé.

249 S'a l'é apressià o arfudà a l'é competenza 'd sò padron.

250 Cfr. Colossèis 2:16.

251 Cfr. 2 Corint 5:10.

mi, e ògni lenga a darà 'd làude a Nosgnor²⁵²". ¹²A l'é parèj che ciaschëdun a renderà cont për chiel istess a Nosgnor²⁵³.

Esortassion ai fòrt ëd nen ëscondolisé ij déboj

¹³Giudicom-se alora pì nen l'un l'àutr, pitòst avèj 'd giudissi an sossì: ëd buté maj d'antrap ëdnans al frel o la seur, ëd mai scandoliseje. ¹⁴I sai e i son përsuas ant ël Signor Gesù, che gnente a l'é impur an chiel medésim, ma se cheidun a chërd che na còsa a sia impura, për chiel a l'é impura. ¹⁵Se tò frel o toa seur a l'é sagrinasse a càusa 'd lòn ch' it mange, ti 't comporte nen con amor. Crist a l'é mort ëdcò për col-lì: perd-lo nen²⁵⁴ për tò mangé! ¹⁶L'avantagi ch'it gòde²⁵⁵ ch'a sia nen sogetà a rimpròcc²⁵⁶, ¹⁷përchè 'l Regn ëd Nosgnor a l'ha pa da fé con ël mangé o 'l bèive, ma a l'é giustissia, pas e gòj ant l'Èspìrit Sant. ¹⁸Col ch'a serv Crist ant cole còse ansilì, a l'é agradi a Nosgnor e a l'é aprovà da la gent. ¹⁹Antlora, pijeve soen ëd le còse ch'a son për la pas e për l'edificassion l'un ëd l'àutr. ²⁰Guasté nen l'euvra 'd Nosgnor mach për motiv ëd ròba da mangé. A l'é vera che tute le còse a son pure, ma col-lì a fà mal s'a dà 'd scandol për lòn ch'a mangia. ²¹A l'é bin ëd pa mangé 'd carn, o pa 'd bèive 'd vin, o 'd fé nen qualsëssia còsa ch'a peussa esse d'antrap a tò frel.

²²La fede ch'it l'has tenla për ti dè 'dnans a Nosgnor. A l'é bonoros col ch'as condan-a nen ant lòn ch'a-j dà l'aprovassion. ²³Se it l'has, nopà, 'd dùbi se mangé o pa mangé cheicòsa e it na mange l'istess²⁵⁷, it fase 'n pecà²⁵⁸ përchè it lo fase nen con fede. Ora tut lòn ch'a ven nen da la fede a l'é 'n pecà.

15

La disposission dij fòrt ant la fede

¹Nojàutri, ch'i soma fòrt ant la fede, i l'oma da giuté coj ch'a lo son nen a porté soe debilësse e nen complimentene ch'i soma fòrt. ²I l'oma da giuté j'àutri a fé lòn ch'a l'é giust për esse d'edificassion a la comunità. ³Crist a vivia nen për compiasèj a chiel midem. Bin a l'opòst! Com a dis la Scritura: "J'ofèise 'd coj ch'at maltrato a l'ha arsevuje chiel²⁵⁹". ⁴An efet, tut lòn ch'a l'é stàit ëscrivù 'nt le Scritture Sante tant temp fa a l'é për nòstra istrussion. Ansì, grassie a la speranza e 'l confòrt ch'an dan le Scritture, i spetoma con passiansa che le promësse 'd Nosgnor as compisso.

⁵Che Nosgnor, ch'a l'é la sorgiss ëd costa passiansa e confòrt, a v'acòrda 'd vive an pas e armonia, d'acòrdi j'un con j'àutri second l'esempi ëd Gesù Crist. ⁶Parèj, con un sol cheur e na sola vos, i dareve làude e glòria al Dé e Pare 'd Gesù Crist, Nosgnor.

Al servissi j'un dj'àutri

⁷Aceteve²⁶⁰, donca, j'un j'àutri për la glòria 'd Nosgnor, tant me Crist a l'ha acetà vojàutri.

252 Cfr. Isaia 48:18; 45:23.

253 Ognidun ch'a séguita le convinsion ëd soa cossiensa.

254 O "craslo".

255 O "Lòn ch'it ses përsuas esse bon".

256 Ch'a sia nen criticà coma s'a fussa 'n mal.

257 O "col ch'as fa dè scrùpoj", s'it dùbite che lòn ch'it fas a sia giust.

258 O "ti't ses a condané".

259 Cfr. Salm 69:9.

260 O "arsèive"

⁸Ten-e a ment che Crist a l'è vnùit al servissi dij Giudé²⁶¹ pèr mostré che Nosgnor a l'è fedel a le promèsse ch'a l'ha fàit ai sò antich²⁶², ⁹mentre che j'èutri pòpoj²⁶³ a rivo a dé glòria a Nosgnor grassie a la misericòrdia che chiel a l'ha faje. Coma a dis la Scritura: “An causa 'd lòn, mi it laudrai an tra le gent e i cantrai èd salm a tò nòm²⁶⁴”. ¹⁰A dis èdcò: “Vojàutre le nassion! Arlegreve con sò pòpol²⁶⁵!”. ¹¹Ancora: “Laudé Nosgnor, vojàutri tuit ij pòpoj! Deje glòria, vojàutre tute le nassion²⁶⁶!”. ¹²Ant n'èutr leugh Isaia a dis: “A-i sarà na rèis èd Jesse, un ch'as alverà pèr governé le gent, e le gent a butran soa speransa an chiel²⁶⁷”. ¹³I prego che Nosgnor, la sorgiss èd la speransa, a v'ampinissa tuti èd gòj e 'd pas, pèrchè i l'eve fiusa an chiel. Anlora i dèsbordreve dè speransa fiusosa grassie a la fòrsa dlè Spìrit Sant.

Conclusion

¹⁴Car ij mè frej e seur! I son pì che pèrsuas ch'i seve pien èd bontà, ch'i conòsse le ròbe pro bin e ch'i peude mostreje j'un a j'èutri. ¹⁵Contut i l'hai vorsuve scrive con na chèich ancatura[10] pèr arfrèscheve un pò la memòria. I l'hai arseivù da Nosgnor èl don ¹⁶d'esse 'n sèrvent èd Gesù Crist an tra ij pagan pèr compì la funsion sacra 'd nunsieje l'Evangelì èd Nosgnor e smonje vòstre pèrson-e coma n'oblassion²⁶⁸ ch'a-j sia agreàbil e santificà da lè Spìrit Sant. ¹⁷A l'è pèr lòn ch'i pseudo vanteme an Gesù Crist dèl servissi ch'i rendo a Nosgnor. ¹⁸Contut, i m'ancalo nen èd vanteme d'èutr che lòn che Crist a l'ha fàit pèr mè mojen pèrchè ij pagan a fusso ubidient a la fede. Nosgnor a l'è servisse 'd mia paròla e 'd mia assion, ¹⁹compagnà dal podèj èd fé 'd segn e 'd prodis²⁶⁹ con la fòrsa dlè Spìrit èd Nosgnor. Dè sta manera i l'hai nunsiaà tut l'Evangelì èd Crist daspèrtut, da Gerusalem fin-a a l'Illìria.

²⁰Mia ambission a l'è sèmper èstàita cola 'd nunsiaà l'Evangelì anté che 'l nòm èd Crist a l'era pa ancora conossù pitòst che anté che na cesa a l'era già stàita stabilìa da cheidun d'èutri²⁷⁰. ²¹I l'hai seguità 'l pian dont le Scritture a diso: “A lo vèdran coj ch'a l'è nen èstaje 'ncora nunsiaà, e a lo sentiran coj ch'a l'han nen ancora sentune parole²⁷¹”. ²²A l'è pèr lòn che i l'hai tardà tant èd ven-e a troveve, pèrchè i predicava an coj pòst-là²⁷².

Ij proget èd Pàul

²³Tutun, adess ch'i l'hai terminà mè travaj an cole region-lì, e apress tanti agn èd èspeté, i l'hai maitass èd venive a trové, ²⁴lòn ch'i penso 'd fé anans d'andé an Èspagna, e cand ch'i lo faso, i farai èdcò na fèrmà a Roma. Apress d'avèj godù 'n pò 'd vòstra companìa, i seguirai peui mè viaggi con vòst agiut.

²⁵Pèr èl moment, contut, i l'hai da andé a Gerusalem a porté un don ai chèrdent ch'a-i son²⁷³. ²⁶Le comunità 'd Macedònia e d'Acacia a l'han decidù 'd fé na coleta pèr giuté ij pòver ch'a-i é an mes dèl pòpol sant ch'a sta a Gerusalem²⁷⁴. ²⁷A son èstàit content èd fela pèrchè a sento d'avèjne

261 O “dla sirconcision”.

262 O “ai patriarca”.

263 Let. “ij Gentij”.

264 Cfr. Salm 18:49; 2 Samuel 22:50.

265 Cfr. Deuteronomi 32:43.

266 Cfr. Salm 117:1.

267 Cfr. Isaia 11:10.

268 O “franchèssa”.

269 O “'d fé prodis e miracoj”.

270 O “pitòst che edifiché an sèl fundament posà da quaidun d'èutri”.

271 Cfr. Isaia 52:15.

272 Cfr. Roman 1:13.

273 O “pèr un servissi al pòpol sant”.

274 15:25-26 cfr. 1 Corint 16:1-4.

n'òblig. Da già che ij pagan a l'han arseivù le benedission èspirituaj dl'Evangelì dai chèrdent èd Gerusalem, lor a chèrdo ch'a sia èl mìnim da fesse pèr ess-je arconossent, visadi 'd giuteje 'nt le finanse²⁷⁵. ²⁸Parèj, donca, cand ch'i l'avrai compì sta mission e i l'avrai armèttuje 'l frut èd la coleta, i pass-rai a feve na vìa anans d'andé an Èspagna. ²⁹I son sicur che, cand ch'i vnirai a troveve, i vnirai con la pien-a benedission èd Crist.

³⁰Car ij mè frej e seur! I m'arcomando, an nòm èd Nosgnor Gesù Crist, dè steme davzin an mie bataje an pregand Nosgnor pèr mi. Felo pèrchè im veule bin èd col amor ch'a l'ha dave lè Spìrit Sant. ³¹Preghé pèrchè i sia liberà dai mischèrdent ch'a-i é an Giudea e pèrchè l'agiut ch'i porto a Gerusalem a sia bin acetà dal pòpol sant. ³²Dè sta manera, se Nosgnor a lo veul, i podrai ven-e a feve na vìa con gòj e arposeme an vòstra compania.

³³Ora, che Nosgnor, ch'an dà soa pas, a sia con tuti voi. Amen.

16

Salùt pèrsonaj

¹Iv arcomando nòstra seur Febe, ch'a serv²⁷⁶ ant la cesa 'd Cencrea, ²pèrchè i l'arsèive 'd manera cristian-a²⁷⁷ coma ch'as confà ai sant e ch'i la giute an tut lòn che chila a l'avrà damanca, pèrchè a l'é stàita 'd grand agiut a tanti, mi comprèis. ³Saluté Priscilla e Aquila²⁷⁸, mè agiutant²⁷⁹ an Gesù Crist, ⁴ch'a l'han butà soa vita a l'arzigh pèr mi. I son tant arconossent pèr lor, coma a lo son èdcò tute le cese ch'a son nen d'origin ebraica²⁸⁰. ⁵Saluté 'dcò la cesa ch'as radun-a 'nt soa ca. Saluté mè car amis Epainet, ch'a l'é stàit èl prim a esse convertì a Crist ant la provinsa dl'Asia. ⁶Saluté Maria, ch'a l'ha motobin travajà pèr noi. ⁷Saluté Andrònico e Giunia, ij mè parent, ch'a son stàit an pèrzon ansema a mi. Lor a son motobin considerà da j'apòstoj e son diventà dij cristian anans²⁸¹ che mi. ⁸Saluté Ampliat, mè car amis ant èl Signor. ⁹Saluté Urban, nòst compagn d'euva an Crist, e mè bon amis Stachi. ¹⁰Saluté Apelle, ch'a l'é stàit aprovà 'n Crist. Saluté coj ch'as radun-o 'nt la ca 'd Aristòbolo. ¹¹Saluté Erodion, mè parent. Saluté coj ch'as radun-o 'nt la cà 'd Narcis, ch'a son ant èl Signor. ¹²Saluté Trifena e Trifòsa, ch'a travajo pèr èl Signor. Saluté mè car amis Perside, ch'a l'ha motobin travajà pèr èl Signor. ¹³Saluté Rufo²⁸², ch'a l'è stàit sernù 'nt èl Signor, e sòa cara mare, ch'a l'é coma s'a fussa 'dcò la mia. ¹⁴Saluté Asincrito, Flegon, Ermes, Patrobas, Ermas, e ij frej e seur ch'a son ansema a lor. ¹⁵Saluté Filologo e Giulia, Nereo e soa seur, e Olimpia ansema a tuit ij chèrdent ch'a son ansema a lor.

¹⁶Saluteve l'un l'àutr con un sant basin. Le cese 'd Crist av saluto.

¹⁷Ora, frej e seur, iv prego 'd pijeve guarda da coj ch'a son càusa 'd division e dè scàndoj contra la dotrin-a ch'i l'ave 'mprendù e dè slontaneve da lor. ¹⁸Pèrchè cola sòrt èd gent a serv nen Nosgnor Gesù Crist, ma soa pansa 'd lor. Con èd paròle dosse e d'adulassion a 'ncanto ij cheur dij malprudent. ¹⁹Vòstra ubidiensa a l'é conossù da tuit e pèr lòn im arlegro. Tutun, i veuj ch'i sie giudissios pèr fé 'l bin e ch'i sè nossent quant al mal.

275 Cfr. 1 Corint 9:11.

276 O "diaconèssa".

277 O "ant èl Signor".

278 Cfr. At 18:2.

279 O "colaborator".

280 O "le cese dle gent", o "d'origin pagan".

281 O "ch'a son stàit an Crist".

282 Cfr. March 15:21.

²⁰Ora ël Dé dla pas a crasrà bin tòst Sàtana sota ij vòstri pé. Che la grassia 'd Nosgnor Gesù Crist a sia con voi.

²¹Timòt²⁸³, mè agiutant, av saluta, coma 'dcò a fan Lucio, Giason e Sosipatro, ij mè parent.

²²Mi, Tersio, lè scrivàn ëd sa litra, iv saluto 'nt ël Signor. ²³Gajo²⁸⁴, ch'a dà ospitalità a mi e a tota costa cesa, av saluta. Erasto²⁸⁵, ël tesoré dla sità e nòstr frel Quarto av salutan. ²⁴[-].

²⁵Ora, tuta la gloria a vada a Nosgnor, col ch'a l'ha 'l podèj ëd rinforseve giusta com' a dis mè Evangeli. Cost messaggi dzora Gesù Crist a l'ha 'rvelà Sò proget për vojàutri ch'i seve nen dël pòpol ebràich, un proget ch'a l'é stàit ëtnù segret për tant temp. ²⁶Ma ora, coma ch'a l'han fane la predission ij profeta e coma Nosgnor, l'Etern, a l'ha comandà, cost messaggi a l'é stàit fàit conòsse a tuti ij pòpoj, parèj che 'dcò lor a peusso chërdje e ubidje.

²⁷A Nosgnor, l'ùnich pien ëd sapiensa, ch'a-j vada la glòria për Gesù Crist, për sèmpër. Amen.

(la fin)

Tàula

Litra ai Roman.....	1
Introduccion.....	1
1.....	1
Salut.....	1
Ël desideri 'd Pàul ëd visité Roma.....	1
La potensa dl'Evangeli.....	2
La punission dj'ingiust.....	2
2.....	3
Ël giudissi 'd Nosgnor contra ij moralista.....	3
Ël pecà dij Giudé.....	3
3.....	4
La condan-a dël mond e soa redension.....	4
4.....	6
Ilustrassion ëd la giustificassion.....	6
5.....	7
Giustificà e salvà.....	7
Adam e Crist.....	8
6.....	9
La vita neuva an Crist.....	9
Dedicà al servissi ëd Nosgnor.....	9
7.....	10
Liberà dal podèj ëd la Lege.....	10
La Lege 'd Nosgnor a arvela nòst pecà.....	10
Combate contra 'l pecà.....	11
8.....	11
La relassion dël cristian con lè Spirit Sant.....	11

283 Cfr. At 16:1.

284 Cfr. At 19:29; 1 Corint 1:14.

285 Cfr. 2 Timòt 4:20.

9.....	13
La sernìa che Dé a l'ha fàit d'Israel.....	13
L'arfud d'Israel a l'é colpèivol.....	15
10.....	15
L'istess Signor tant pr' ij Giudé che për j' àutri pòpoj.....	15
11.....	16
Nosgnor a l'ha pa arnegà Israel.....	16
Tut Israel a sarà salvà.....	17
12.....	18
Lòn ch'a l'é na vita arnovà?.....	18
13.....	19
Ij dover anvers j'autorità.....	19
Esortassion a voleje bin al pròssim.....	20
Motivassion ëd na condòta divòta.....	20
14.....	20
Esortassion a la toleransa.....	20
Esortassion ai fòrt ëd nen ëscandolisé ij déboj.....	21
15.....	21
La disposission dij fòrt ant la fede.....	21
Al servissi j'un dj' àutri.....	21
Conclusion.....	22
Ij proget ëd Pàul.....	22
16.....	23
Salùt pèrsonaj.....	23